

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт КНСА – 15 – і (оновлення)

Одержувач рейтингу:	м. Харків
Тип рейтингу:	кредитний рейтинг боргового зобов'язання
Кредитний рейтинг:	uaA+
Тип боргового зобов'язання:	емісія облігацій
Обсяг боргового зобов'язання:	100 000 000 грн.
Відсоткова ставка:	10,75%
Строк обігу боргового зобов'язання:	до 3 років
Прогноз рейтингу:	стабільний
Дата визначення:	14.06.2005 р.
Дата оновлення:	22.05.2007 р.
Результат оновлення:	підтвердження

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною шкалою кредитних рейтингів, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання базується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг базується на інформації, наданій виконавчим комітетом Харківської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

14.06.2005 року	21.10.2005 року	29.12.2005 року	08.06.2005 року	07.12.2006 року	22.05.2007 року
uaA+	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+
стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний

Рейтинг боргового зобов'язання «uaA» відображує **ВИСОКУ СПРОМОЖНІСТЬ** позичальника виконати в умовах українського фінансового ринку це боргове зобов'язання, хоча таке боргове зобов'язання перебуває під більшим впливом несприятливих змін у комерційних, фінансових і економічних умовах, ніж боргові зобов'язання з рейтингами «uaAAA» і «uaAA».

Прогноз «стабільний» вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки «+» та «-» означають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання м. Харкова підтримується:

- зростанням основних показників економічного розвитку міста протягом 2006 року, порівняно з 2005 роком: обсягів реалізації промислової продукції – на 19,4%, обсягів інвестиції в основний капітал – на 49,1%, обсягів введеного в експлуатацію житла – на 23,0%, обсягу прямих іноземних інвестицій – у 2,1 рази, обсягу зовнішньоторговельного товарообороту – на 14,3%, обсягу роздрібного товарообігу на 32,7%;
- зниженням впродовж 2006 року рівня офіційного зареєстрованого безробіття на 0,1 в. п. – до 0,7%, що у 3,9 рази менше за рівень зареєстрованого безробіття в країні, збільшенням середньооблікової чисельності працюючих та зростанням рівня середньомісячної заробітної плати, порівняно із 2005 роком;
- зростанням обсягу фактичного виконання доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів на 19,1%, порівняно із попереднім бюджетним періодом.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання м. Харкова обмежується:

- невиконанням у 2006 році планових показників бюджету міста за закріпленими доходами внаслідок невиконання плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого в обсязі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить 67,5% в аналізованому періоді;
- підвищенням залежності консолідованого бюджету міста від залучення короткотермінових позичок (за рахунок єдиного казначейського рахунку) на покриття тимчасових касових розривів, а саме: протягом 2006 року районними в місті бюджетами було залучено позичок в обсязі, що становить 34,5% фактичного обсягу доходної частини загального фонду у відповідному періоді;
- нижчим на 1,4% за середній по країні рівнем середньої заробітної плати, та зростанням заборгованості з її виплати протягом 2006 року у 2,7 рази – до 25,4 млн. гривень;
- нижчим за середній по країні рівнем окремих показників економічного розвитку міста у розрахунку на 1 мешканця за результатами 2006 року: обсягу реалізації промислової продукції, обсягу зовнішньоторговельного обороту, обсягу введеного в експлуатацію житла;
- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі інженерних мереж та необхідністю значних капітальних вкладень у відновлення житлово-комунальної інфраструктури міста, а також зростанням обсягу заборгованості населення за житлово-комунальні послуги протягом 2006 року на 29,3%.

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА.....	14
1.1. НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ МІСТА.....	14
1.2. ВИРОБНИЧА СФЕРА	18
1.2.1. Промисловість.....	18
1.2.2. Транспорт.....	21
1.3. ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	23
1.3.1. Інвестиції в основний капітал.....	23
1.3.2. Іноземні інвестиції.....	24
1.3.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій.....	26
1.4. НЕВИРОБНИЧИЙ СЕКТОР	27
1.4.1. Торгівля і громадське харчування.....	27
1.4.2. Житлове та комунальне господарство міста.....	28
1.5. НЕРУХОМЕ МАЙНО МІСТА.....	31
1.5.1. Земельні ресурси.....	31
1.5.2. Комунальна власність.....	32
2. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ МІСТА ПРОТЯГОМ 2006 РОКУ	33
2.1. АГРЕГОВАНИЙ БЮДЖЕТ МІСТА ХАРКОВА ПРОТЯГОМ 2004-2006 РОКІВ.....	33
2.2. Виконання доходної частини бюджету м. Харкова у 2006 році.....	35
2.3. Виконання видаткової частини бюджету м. Харкова протягом 2006 року.....	43
3. МІСЬКИЙ БЮДЖЕТ М. ХАРКОВА НА 2007 РІК.....	48
4. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТА.....	54
4.1. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ МІСТА ХАРКОВА	54
4.1.1. Бюджетні фінансові зобов'язання.....	54
4.2. УМОВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ (ГАРАНТІЇ) ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	55
4.2.1. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.....	56
4.3. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ У МАЙБУТНЬОМУ.....	56
ВИСНОВОК.....	58
Додаток до рейтингового звіту № 1.....	60
Додаток до рейтингового звіту № 2.....	61
Додаток до рейтингового звіту № 3.....	62
Додаток до рейтингового звіту № 4.....	63
Додаток до рейтингового звіту № 5.....	64
Додаток до рейтингового звіту № 6.....	65

Резюме

Соціальна сфера та економіка міста

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися протягом 2006 року в соціально-економічній сфері та у сфері місцевих фінансів м. Харкова, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Харківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Таблиця 1 Основні показники соціально-економічного розвитку м. Харків за 2004 - 2006 рр.

Назва показника	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Темп зростання у 2006 році до 2005 року, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	1 464,7	1 463,2	1 461,2	99,9
Рівень зареєстрованого безробіття, %	1,0	0,8	0,7	90,0
Середньомісячна заробітна плата, грн.	610,9	802,9	1 026,8	127,9
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	14,6	9,4	25,4	270,2
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	н/д	11 004,4	13 135,2	119,4
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	119,7	114,2	103,6	90,7
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	3 032,8	2 907,1	4 333,5	149,1
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	н/д	371,8	791,0	212,7
Обсяг експорту товарів, млн. доларів США	564,6	640,4	716,2	111,8
Обсяг імпорту товарів, млн. доларів США	682,6	1 079,2	1 249,6	115,8
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1 247,2	1 719,6	1 965,8	114,3
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	135,0	191,4	235,4	123,0
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	4 050,0	5 948,3	7 892,6	132,7

Джерело: Виконавчий комітет Харківської міської ради

Демографія, трудові ресурси та заробітна плата

Чисельність наявного населення міста Харкова станом на 01.01.2007 р. дорівнювала 1 461,2 тис. осіб та зменшилась на 2,0 тис. осіб протягом 2006 року виключно через природне скорочення (-7,0 тис. осіб у 2006 році). Крім того, протягом аналізованого періоду відбувається скорочення темпів позитивного механічного приросту населення, показник якого не покриває негативне сальдо природного приросту населення.

Ситуація на ринку праці міста у 2006 році характеризується низьким рівнем зареєстрованого безробіття, який в 4 рази менший за рівень зареєстрованого безробіття в країні, збільшенням чисельності зайнятих в усіх сферах економічної діяльності міста

Харкова (без урахування малого бізнесу) та зростанням рівня середньомісячної заробітної плати, яка є нижчою за середній показник по країні. Протягом 2006 року заборгованість підприємств міста за заробітною платою збільшилась у 2,7 рази, до 25,4 млн. гривень, а станом на 01.04.2007 р. цей показник становив 37,2 млн. гривень.

Зміни у структурі зайнятості населення м. Харкова за видами економічної діяльності протягом 2006 року характеризуються зменшенням чисельності працюючих, та, відповідно, питомої ваги зайнятих у промисловості та транспорті (бюджетоформуючих галузях) за одночасним збільшенням питомої ваги зайнятих у сфері оптової та роздрібної торгівлі та операціях з нерухомістю.

Промисловий комплекс міста

Провідною галуззю економіки м. Харкова у 2006 році залишається промисловість, в якій зайнято майже 31,0% загальної чисельності зайнятого населення міста, що зумовило важливе місце промисловості, як у формуванні та розвитку ринку праці, так і у наповненні бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. За результатами 2006 року темпи зростання промислового виробництва у м. Харкові становили 103,6% та були забезпечені, передусім, позитивною динамікою виробництва підприємств харчової промисловості, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, а також целюлозно-паперової промисловості. Питома вага цих галузей у загальному обсязі реалізованої промислової продукції становила 20,6%, 18,6% та 5,8%, відповідно.

Машинобудівний комплекс міста, продовжує займати найбільшу питому за обсягами реалізації промислової продукції, хоча, внаслідок скорочення обсягів промислового виробництва окремих підприємств галузі, цей показник зменшився з 31,5% у 2005 році до 29,5% в аналізованому періоді. Обсяги промислової продукції, виробленої підприємства машинобудування у м. Харкові у 2006 році зменшилися на 5,1%, порівняно із попереднім періодом.

Промисловими підприємствами міста Харкова протягом 2006 року було реалізовано продукції у відпускних цінах на суму 13 135,2 млн. гривень, що у розрахунку на одного мешканця становить 8 989,3 гривень, або 91,1% від середнього рівня по країні.

Транспорт

Протягом 2006 року робота транспортного комплексу міста характеризується незначним збільшенням, проти відповідного періоду 2005 року, обсягу пасажирських перевезень (на 0,5%). Як і у попередні періоди, найбільшу питому вагу у структурі пасажирських перевезень м. Харкова займає громадський транспорт, зокрема, електротранспорт та метрополітен, питома вага яких становить, відповідно, 41,8% та 45,4%.

Зважаючи на те, що переважна кількість пасажирів перевозиться електротранспортом та враховуючи високий рівень зношеності його рухомого складу, у 2006 році у м. Харків розпочалося комплексне оновлення рухомого складу шляхом придбання ХКП «Міськелектротранс» за договором фінансового лізингу на термін 5 років 90 односекційних тролейбусів та 10 односекційних трамвайних вагонів.

Інвестиційна активність

Протягом аналізованого періоду відбувається значний ріст капіталовкладень в економіку міста, а саме обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Харкова у 2006 році збільшився, порівняно з відповідним показником у 2005 році, на 49,1% та складає 4 333,5 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця становить 110,4% середнього показника по країні в цілому.

Про зростання інвестиційної активності у м. Харкові свідчить, також, збільшення у 2006 році на 51,2% обсягів виконаних будівельних робіт, у тому числі житлового будівництва. Протягом 2006 року за рахунок усіх джерел фінансування в м. Харкові в експлуатацію введено 235,4 тис. кв. м житла (на 23,0% більше, ніж у 2005 році), хоча у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення цей показник залишається нижчим за середній по країні.

Іноземні інвестиції

З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 791,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця на 19,1% більше за середній показник по країні. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом 2006 року збільшився у 2,1 рази.

Найбільша питома вага за обсягами вкладень капіталу за період здійснення інвестиційної діяльності припадає на Францію, що пов'язано з збільшенням у 2006 році обсягу іноземного капіталу, залученого у фінансову сферу. На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Харкові є фінансова діяльність, харчова промисловість, целюлозно-паперова промисловість, та сільське господарство.

Зовнішньоекономічна діяльність

Основою зовнішньої торгівлі м. Харкова є торгівля товарами. У 2006 році відбувається зростання обсягів зовнішньоторговельного обороту міста на 14,3%, проти відповідного показника за результатами 2005 року, до 1 965,8 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 24,8% менше за середній показник по країні. Протягом 2002-2006 рр. постійне зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту забезпечувалось, передусім, високими темпами зростання імпортової складової, внаслідок чого сальдо зовнішньоторговельного товарообороту у 2006 році має від'ємне значення.

Основною країною-партнером у зовнішньоторговельних операціях м. Харкова залишається Російська Федерація. У товарній структурі експорту найбільшу питому вагу мають поставки промислового устаткування, електричних машин та устаткування та засобів наземного транспорту. Товарна структура імпорту товарів представлена, передусім, промисловим устаткуванням та засобами наземного транспорту.

Споживчий ринок

Зростання попиту на споживчі товари у м. Харкові забезпечується збільшенням доходів населення, хоча темпи росту номінальної заробітної плати у 2006 році нижчі, за відповідний показник по країні в цілому, збереженням низького рівня зареєстрованого безробіття, а також підвищенням вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі, зокрема, великих супермаркетів. Завдяки цим чинникам обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі м. Харкова у 2006 році збільшився, проти відповідного показника у 2005 році, на 25,9% та становив 7,9 млрд. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця у 2,0 рази вище за відповідний середній показник по країні.

Порівняно з 2005 роком, розшилась на 47 одиниць мережа підприємств торгівлі, підприємств побутового обслуговування – на 255 одиниць. Протягом аналізованого періоду до міського бюджету за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства, видачі і продовження ордерів на дрібно-роздрібну мережу, видачі дозволів на виставкові заходи та від ринкового збору надійшло 28,0 млн. гривень, що на 1,3 % більше, ніж у 2005 році.

Житлове та комунальне господарство міста

Основними проблемами, пов'язаними з функціонуванням житлово-комунального господарства у м. Харкові у 2006 році залишаються: велика питома вага житлового фонду, який було введено в експлуатацію в 60-80 роках та потребує ремонту, зношеність комунальних мереж міста, та необхідність забезпечення беззбиткового функціонування підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодуватимуть витрати з надання житлово-комунальних послуг.

Протягом 2006 року з метою поліпшення фінансового стану житлово-комунального господарства міста були переглянуті тарифи на послуги житлово-комунальних підприємств, хоча рівень відшкодування витрат з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій залишається низьким. Підвищення у 2006 році тарифів на теплопостачання, гаряче та холодне водопостачання, та заплановане введення у 2007 році економічно-обґрунтованих тарифів на водовідведення надаватиме можливість комунальним підприємствам міста покривати витрати, пов'язані з виробництвом та наданням зазначених послуг. Проте значні темпи зростання плати за теплопостачання та гаряче водопостачання призвели до низького рівня оплати населенням спожитих послуг у IV кварталі 2006 року, тобто до зростання обсягу новоутворених боргів.

Загалом, протягом 2006 року загальний рівень заборгованості населення за житлово-комунальні послуги збільшився з 191,1 млн. гривень станом на 01.01.2006 р. до 247,0 млн. гривень станом на 01.01.2007 р., з яких більше 76,0% – борги за опалення та гаряче водопостачання.

У 2006 році було продовжено реалізацію міської «Програми реформування житлово-комунального господарства на 2003-2010 рр.», у рамках якої було створено КП «Жилкомсервіс» для забезпечення єдиного розрахункового центру за житлово-комунальні послуги. З метою залучення інвестицій у комунальну сферу Харківська

міська рада прийняла рішення про надання у концесію майна КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода», КП «Харківкомуночиствод», КП «Харківські теплові мережі», КП «Міжнародний аеропорт Харків» та Харківського комунального підприємства «Міськелектротранс».

Земельні ресурси та комунальне майно

У 2006 році спостерігається значне збільшення кількості та площі проданих земельних ділянок та надходження до бюджету міста за цим джерелом з урахуванням розстрочки платежів, порівняно із 2005 роком, зростають майже у 2,7 рази. В аналізованому періоді земельні ділянки продавалися переважно власникам об'єктів нерухомого майна, що розташовані на цих ділянках, шляхом викупу. Надходження від орендної плати за землю до міського бюджету становили 67,7 млн. гривень, що на 42,5 % більше, ніж у попередньому бюджетному періоді.

Збільшення кількості об'єктів комунальної власності міста протягом аналізованого періоду відбувалося, в основному, за рахунок прийому відомчого житлового фонду, зокрема до комунальної власності територіальної громади було прийнято 1 369 інвентарних об'єктів, у тому числі 116 житлових будинків загальною площею 244,7 тис. кв. м.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, у 2006 році було приватизовано 276 об'єктів загальною площею 56,8 тис. кв. м шляхом викупу, внаслідок чого до міського бюджету надійшло 51,7 млн. гривень, що на 7,7% менше відповідного показника попереднього року. Протягом 2006 року за оренду майна комунальної власності до міського бюджету перераховано кошти в сумі 22,4 млн. гривень, що на 10,3%, більше, ніж у 2005 році.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Харкова, він був представлений у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Харків представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціальний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціальний фонд	2006 р. Разом
Операційні надходження всього	1 009 102,6	88 413,8	1 097 516,4	1 312 508,4	82 130,3	1 394 638,7
Операційні видатки всього	945 464,1	77 565,1	1 023 029,3	1 178 466,2	72 347,0	1 250 813,2
Операційний баланс	63 638,5	10 848,6	74 487,1	134 042,2	9 783,3	143 825,5
Фінансовий дохід	5 004,3	39,1	5 043,3	4 776,9	27,4	4 804,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	5 929,1	0,0	5 929,1	10 720,0	0,0	10 720,0
Фінансовий баланс	-924,8	39,1	-885,8	-5 943,1	27,4	-5 915,7
Поточний баланс	62 713,7	10 887,7	73 601,3	128 099,1	9 810,7	137 909,8
Капітальні надходження всього	0,0	69 809,2	69 809,2	4 174,6	110 409,7	114 584,3
Капітальні видатки всього	69 821,2	146 868,1	216 689,3	126 529,6	132 682,5	259 212,1
Капітальний баланс	-69 821,2	-77 058,9	-146 880,1	-122 355,0	-22 272,8	-144 627,8
Баланс після капітальних видатків	-7 107,6	-66 171,2	-73 278,8	5 744,1	-12 462,1	-6 718,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла	0,0	-554,6	-554,6	0,0	-257,3	-257,3
Профіцит/дефіцит	-7 107,6	-65 616,6	-72 724,2	5 744,1	-12 204,8	-6 460,7
Фінансування	7 107,6	65 616,7	72 724,2	-5 744,1	12 204,8	6 460,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, у 2006 році, як і протягом попередніх бюджетних періодів, місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. Необхідно відзначити, що сальдо операційного балансу бюджету міста Харкова у 2006 році збільшилось майже у 2 рази внаслідок випереджаючих темпів зростання обсягів операційних надходжень над темпами зростання обсягів операційних видатків з бюджету міста.

З метою зменшення навантаження на бюджет Харківська міська рада продовжує у поточному бюджетному періоді здійснювати активні операції з тимчасово-вільними коштами бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківських установах. У зв'язку зі зростанням видатків на обслуговування боргу у 2006 році, а, також, внаслідок зменшення обсягу тимчасово-вільних бюджетних коштів, що розміщені на депозит, рівень покриття видатків на обслуговування боргу фінансовими доходами загального фонду становив 44,8%, проти 85,1% у 2005 році. Нижчий у 2 рази, проти 2006 року, обсяг видатків на обслуговування боргу у 2005 році був зумовлений тим, що у цьому бюджетному періоді відсотки за запозиченням, яке було здійснено до бюджету розвитку міста шляхом випуску облігацій внутрішньої бюджетної позики обсягом 100,0 млн. гривень, виплачувались лише у II півріччі.

Профіцит поточного балансу бюджету протягом 2006 року спрямовувався на покриття дефіциту капітального балансу. Загалом бюджет міста було виконано з профіцитом у частині загального фонду бюджету міста (5 744,1 тис. гривень) та з дефіцитом у частині спеціального фонду (-12 204,8 тис. гривень), який було покрито за рахунок повернення коштів з депозитів.

Для своєчасного забезпечення фінансовими ресурсами поточних видатків загального фонду міського бюджету, переважно, з метою виплати заробітної плати працівникам

бюджетних установ у літній період, протягом аналізованого періоду бюджет міста залучав короткострокові безвідсоткові позички за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів загальним обсягом 343 775,2 тис. гривень, що у 2,1 рази більше, ніж у 2005 році. Слід зауважити, що обсяг позичок, які залучалися до бюджету м. Харкова на покриття тимчасових касових розривів протягом 2006 року становив 34,5% фактичного обсягу доходної частини загального фонду у відповідному періоді. При цьому, короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку залучалися виключно до районних у м. Харкові бюджетів. Станом на 01.01.2007 р. короткотермінові позички, залучені до бюджету міста у 2006 році, було погашено у повному обсязі.

Значний обсяг коштів, залучених бюджетом м. Харкова у 2006 році на покриття тимчасових касових розривів зумовлений тим, що залишки бюджетних коштів загального фонду станом на початок та кінець 2006 року становлять менше 1,0% видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2006 році. Залишки спеціального фонду бюджету міста станом на 01.01.2007 р. становили 5,0 млн. гривень, з яких 4,3 млн. гривень, або 86,0% загального обсягу, – кошти на рахунках бюджетних установ.

Виконання доходної частини бюджету м. Харкова за результатами 2006 року

Зростання обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2006 році до попереднього бюджетного періоду становило 119,1% та забезпечується зростанням податкових надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб та плати за землю. Основним джерелом формування доходної бази бюджету м. Харкова є податкові надходження, незважаючи на те, що їх питома вага в доходах бюджету з урахуванням трансфертів за результатами виконання доходної частини бюджету міста у 2006 році несуттєво зменшилась.

Зміни у структурі доходної частини бюджету з урахуванням трансфертів у бік збільшення питомої ваги останніх, зумовлені значними обсягами надходжень цільових субвенцій з Державного бюджету, зокрема субвенції з на будівництво метрополітенів, субвенції на придбання вагонів для громадського електротранспорту та субвенцій на надання пільг окремим категоріям населення.

Планові показники з урахуванням змін на 2006 рік за доходами загального фонду (без урахування трансфертів) протягом аналізованого періоду було виконано на 97,8%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, на 98,3%, за власними доходами – на 122,0%. Недовиконання у 2006 році річного плану за закріпленими доходами зумовлено, передусім, невиконанням в повному обсязі плану за податком з доходів фізичних осіб, питома вага якого у загальному обсязі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить 67,5% в аналізованому періоді.

Фактичний обсяг доходів спеціального фонду (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у 2006 році становив 85,6% річних призначень, що стало наслідком низького виконання річного плану за надходженнями до цільового фонду міської ради з комплексного соціально-економічного розвитку міста.

Необхідно відзначити якість управління, яка відображується в розширенні джерел доходів бюджету міста шляхом розміщення тимчасово-вільних бюджетних коштів, в тому числі тих, що надійшли від розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року, на депозит в установі банку.

Виконання видаткової частини бюджету м. Харкова за результатами 2006 року

У 2006 році зростання обсягу видаткової частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального), проти попереднього бюджетного періоду, становило 121,1%. Річні уточнені планові показники бюджету м. Харкова за видатками у 2006 році були виконані на 92,8%, у тому числі за загальним фондом – на 97,5%, за спеціальним фондом – на 73,1%.

Слід зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери та високий рівень виконання річного плану за цими галузями обумовлено зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста у 2006 році, як і в попередніх бюджетних періодах залишаються кошти, що передаються до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Виконання річного плану за цим напрямком видатків бюджету м. Харкова у 2006 році становило 100%.

Міський бюджет м. Харкова на 2007 рік

Доходну частину міського бюджету міста Харкова на 2007 рік без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу затверджено в сумі 1 777 606,9 тис. гривень, що на 39,4% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. За загальним фондом передбачено збільшення обсягу доходної частини, проти показника 2006 року, на 26,2%, переважно, за рахунок значного збільшення обсягу закріплених доходів та трансфертів. Внаслідок перерозподілу джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами, надходження власних доходів до загального фонду бюджету міста заплановане на рівні 88,8% фактичного обсягу відповідних надходжень у 2006 році.

Обсяг затвердженої на 2007 рік доходної частини спеціального фонду міського бюджету в 3,3 рази більший за показник виконання доходної частини спеціального фонду у 2006 році, що зумовлено запланованим зростанням надходжень податку з власників транспортних засобів (внаслідок перерозподілу джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами), надходжень до цільового фонду з комплексного соціально-економічного розвитку міста та надходжень до бюджету розвитку міста, зокрема від продажу землі.

Видаткову частину бюджету міста на 2007 рік без урахування коштів, що передаються із загального фонду до спеціального було затверджено в обсязі 985 480,0 тис. гривень, що становить 136,9% показників фактичного виконання зазначеного показника у 2006 році.

У 2007 році, як і в попередніх бюджетних періодах, з бюджету міста планується передавати кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Обсяг коштів, які належать до перерахування до Державного бюджету у 2007 році затверджений в обсязі на 104,0% фактичного обсягу коштів, переданих до Державного бюджету у 2006 році.

Боргові зобов'язання міста

До прямих боргових зобов'язань бюджету м. Харкова відносяться запозичення, залучені до бюджету міста у 2005 році шляхом випуску Харківською міською радою процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики серії А на загальну суму 100,0 млн. гривень. Пряме боргове навантаження бюджету міста Харкова станом на 01.01.2007 р., тобто співвідношення обсягу боргу до фактичного виконання доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального, становить 8,8%, проти 10,4%, за наслідками виконання бюджету у 2005 році.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

1.1. Населення та трудові ресурси міста

У місті зберігається тенденція до зменшення кількості населення, яка була сформована в попередні роки. Чисельність наявного населення міста Харкова станом на 01.01.2007 р. дорівнювала 1 461,2 тис. осіб та зменшилась на 2,0 тис. осіб протягом 2006 року виключно через природне скорочення (-7,0 тис. осіб у 2006 році).

Таблиця 1.1 Демографічні процеси в м. Харкові у 2005-2006 рр.

Показник	2003	2004	2005	2006	Темпи зростання в 2006 р. до 2005 р., %
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	1 464,4	1 464,7	1 463,2	1 461,2	99,9
Природний приріст населення, тис. осіб	-8,8	-8,1	-8,0	-7,0	87,5
Народилося	10,3	11,3	11,1	12,0	108,1
Померло	19,1	19,4	19,1	19,0	99,5
Механічний приріст населення, тис. осіб	6,9	8,5	6,5	5,0	76,9
Прибуло	30,3	31,7	28,0	27,1	96,8
Вибуло	23,4	23,2	21,5	22,1	102,8

Джерело: Економічний департамент Харківської міської ради

Протягом аналізованого періоду відбувається скорочення темпів позитивного механічного приросту населення, показник якого не покриває негативне сальдо природного приросту населення. При цьому слід відзначити збільшення річної кількості народжених та зменшення кількості померлих протягом аналізованого періоду, порівняно з 2005 роком. Чисельність постійного населення міста Харкова станом на 01.01.2007 р. дорівнювала 1 441,6 тис. осіб.

На ринку праці міста протягом аналізованого періоду спостерігались позитивні тенденції розвитку. Рівень зареєстрованого безробіття знизився на 0,1 в. п. і становив 0,7%, що майже в 4 рази менше за відповідний показник по країні в цілому.

У 2006 році відбувається зростання середньооблікової чисельності штатних працівників. Збільшенню чисельності зайнятих сприяло, передусім, створення 42,2 тис. робочих місць, що в 1,2 рази більше, ніж у попередньому році. Внаслідок перевищення темпів росту чисельності зайнятих над темпами зростання чисельності наявного населення міста, питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста становить 32,4%, що на 2,0 в. п. більше за відповідний показник у 2005 році.

Таблиця 1.2 Показники ринку праці м. Харкова у 2002-2006 рр.

Показники	2005 рік	2006 рік	Відхилення 2006 року до 2005 року
Середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого бізнесу), тис. осіб	458,8	473,2	14,4
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	31,4	32,4	1,0
Рівень зареєстрованого безробіття у м. Харкові, %	0,8	0,7	0,1
Рівень зареєстрованого безробіття в Україні, %	3,2	2,7	-0,5

Джерело Економічний департамент Харківської міської ради

Зміни у структурі зайнятості населення м. Харкова за видами економічної діяльності протягом 2006 року характеризуються зменшенням чисельності працюючих, та, відповідно, питомої ваги зайнятих у промисловості та транспорті за одночасним збільшенням питомої ваги зайнятих у сфері оптової та роздрібно торгівлі та операціях з нерухомістю (Рисунок 1.1).

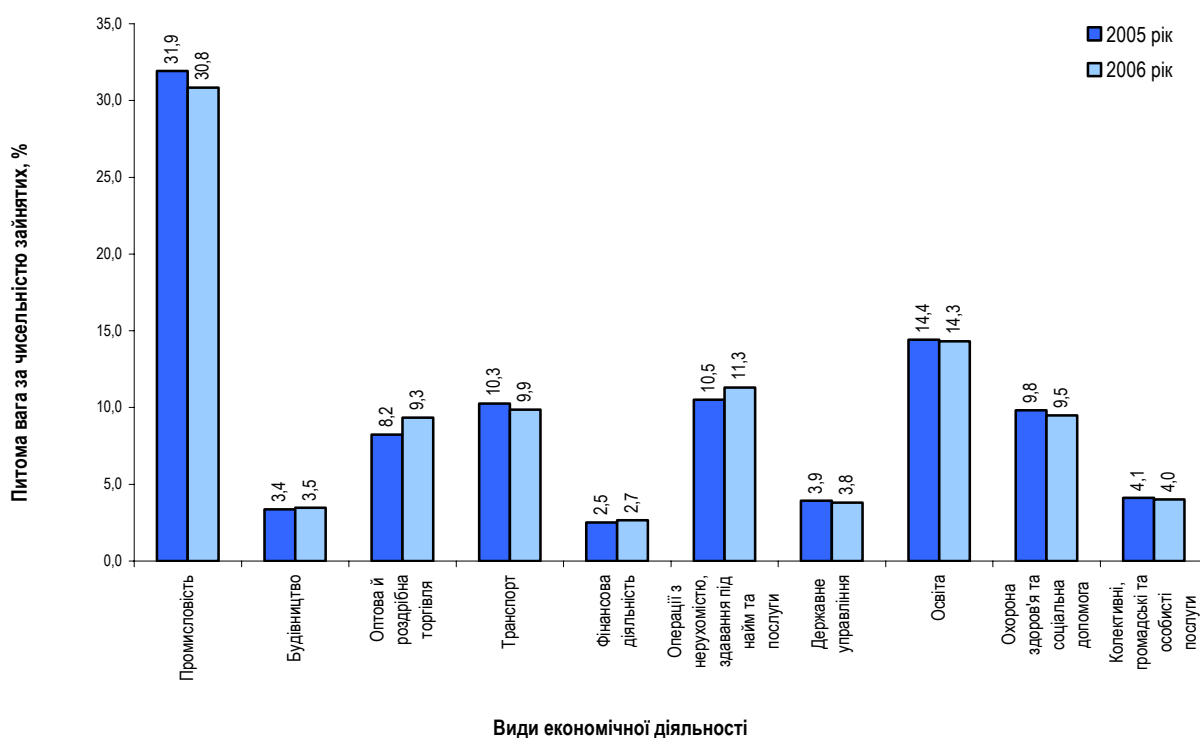

Рисунок 1.1 Середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Харкові за видами економічної діяльності в 2005-2006 рр.

Джерело Економічний департамент Харківської міської ради

Незважаючи на скорочення чисельності працюючих на промислових підприємствах у 2006 році, промисловий комплекс міста залишається основним видом застосування праці мешканців м. Харкова. А саме, у 2006 році промислові підприємства забезпечили 30,8% робочих місць (31,9% у 2005 році).

Середня чисельність зайнятих у малому бізнесі у 2006 році становила 102,2 тис. осіб, та збільшилась, проти 2005 року, на 6,6%. В аналізованому періоді малими підприємствами було вироблено понад 11,5% загального обсягу виробленої в цілому по місту продукції (11,3% у 2005 році). На сьогодні у місті Харкові з метою розвитку малого підприємництва проводиться робота зі спрощення процедури видачі документів дозвільного характеру, зокрема було спрощено процедуру отримання дозволів на розміщення об'єктів торгівлі та громадського харчування. Залишається нижчою за середній показник по місту в цілому середньомісячна заробітна плата працівників малих підприємств, яка становить 550,0 гривень у 2006 році.

Середньомісячна заробітна плата працівників міста у 2006 році, зросла на 27,9% порівняно з відповідним показником у 2005 році, та дорівнює 1 026,8 грн. При цьому темпи зростання середньої заробітної плати в місті є нижчим за темпи росту заробітної плати в середньому по країні, які становлять 129,2%, проти аналогічного періоду 2005 року. Внаслідок цього загальноукраїнський показник середньомісячної заробітної плати перевищив відповідний показник по Харкову на 1,4%.

Таблиця 1.3 Середньомісячна заробітна плата та обсяг заборгованості з її виплати у м. Харкові у 2002-2006 рр.

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Середньомісячна заробітна плата по місту, гривень	405,0	494,0	610,9	802,9	1 026,8
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по місту, %	<i>н/д</i>	122,0	123,7	131,4	127,9
Середньомісячна заробітна плата по країні, гривень	376,4	462,0	590,0	806,2	1 041,4
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по країні, %	<i>н/д</i>	122,9	127,7	136,6	129,2
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду по місту, млн. гривень	н/д	н/д	14,6	9,4	25,4

Джерело Економічний департамент Харківської міської ради

Станом на 01.01.2007 р. заборгованість підприємств міста за заробітною платою становила 25,4 млн. гривень (49,7% загального обсягу заборгованості по області) і збільшилась, порівняно з початком року в 2,7 рази.

Основна сума заборгованості за виплатою заробітної плати припадає на економічно-активні підприємства, зокрема зайняті у промисловому комплексі міста. Наявність значної суми заборгованості на цих підприємствах, зокрема на ДП «Завод ім. Малишева» вона становить понад 12,0 млн. гривень, зумовлена, передусім, відсутністю довгострокових контактів на виробництво продукції та несвоєчасністю розрахунків за державними замовленнями.

Слід зауважити, що протягом I кварталу 2007 року обсяг заборгованості за виплатою заробітної плати збільшився на 46,5% та становив 37,2 млн. гривень.

Протягом 2006 року відбувається зростання середньомісячної заробітної плати за усіма основними сферами зайнятості населення м. Харкова. Найвищі темпи зростання середньомісячної заробітної плати спостерігаються у галузях «Державне управління» та «Фінансова діяльність» (Таблиця 1.4).

Таблиця 1.4 Середньомісячна заробітна плата штатних працівників у м. Харкові за видами економічної діяльності в 2005-2006 рр.

Галузі	Середньомісячна заробітна плата штатного працівника в 2005 р., гривень	Середньомісячна заробітна плата штатного працівника в 2006 р., гривень	Темпи зростання середньомісячної заробітної плати в 2006 р. до 2005р., %
Всього по місту	802,85	1 026,82	127,90
Сільське господарство і пов'язані з ним послуги	500,45	603,60	120,61
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	689,21	837,71	121,55
Рибне господарство	804,63	-	-
Промисловість	792,12	1 003,56	126,69
Будівництво	790,72	996,32	126,00
Оптова й роздрібна торгівля	594,43	764,85	128,67
Готелі і ресторани	451,11	552,40	122,45
Транспорт	1 046,71	1 321,61	126,26
у т. ч. наземний транспорт	975,47	1 234,10	126,51
авіаційний транспорт	804,42	1 093,07	135,88
допоміжні транспортні послуги	1 171,19	1 475,57	125,99
пошта та зв'язок	1 080,38	1 365,53	126,39
Фінансова діяльність	1 576,27	2 120,37	134,52
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	877,40	1 098,35	125,18
Державне управління	1 115,08	1 628,20	146,02
Освіта	771,93	974,47	126,24
Охорона здоров'я та соціальна допомога	509,56	653,62	128,27
Колективні, громадські та особисті послуги	619,44	785,03	126,73

Джерело Економічний департамент Харківської міської ради

Підвищення заробітної плати в сфері державного управління відбулось відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 268 від 09.03.2006 р. З початку 2006 року були переглянуті посадові оклади працівників органів державного управління з метою підвищення та збільшення різниці між окремими категоріями персоналу.

Незважаючи на постійне зростання середньої заробітної плати в галузях соціальної сфери через введення в дію «Єдиної тарифної сітки», рівень оплати праці в галузі «Охорона здоров'я та соціальна допомога» залишається низьким.

Необхідно відзначити, що збереження темпів подальшого скорочення чисельності зайнятих у галузях з високим рівнем заробітної плати, що оподатковується, зокрема промисловості та транспорті, при збереженні міжгалузевих диспропорцій у рівнях оплати праці, може призвести до зменшення доходної частини загального фонду бюджету міста, питома вага податку з доходів фізичних осіб в якій (без урахування трансфертів) становить 67,5%.

Чисельність наявного населення міста Харкова станом на 01.01.2007 р. дорівнювала 1 461,2 тис. осіб та зменшилась на 2,0 тис. осіб протягом 2006 року виключно через природне скорочення (-7,0 тис. осіб у 2006 році). Крім того, протягом аналізованого періоду відбувається скорочення темпів позитивного механічного приросту населення, показник якого не покриває негативне сальдо природного приросту населення.

Ситуація на ринку праці міста у 2006 році характеризується низьким рівнем зареєстрованого безробіття, який в 4 рази менший за рівень зареєстрованого безробіття в країні, збільшенням чисельності зайнятих в усіх сферах економічної діяльності міста Харкова (без урахування малого бізнесу) та зростанням рівня середньої заробітної плати, яка є нижчою за середній показник по країні. Протягом 2006 року заборгованість підприємств міста за заробітною платою збільшилась у 2,7 рази до 25,4 млн. гривень, а станом на 01.04.2007 р. цей показник становив 37,2 млн. гривень.

Зміни у структурі зайнятості населення м. Харкова за видами економічної діяльності протягом 2006 року характеризуються зменшенням чисельності працюючих, та, відповідно, питомої ваги зайнятих у промисловості та транспорті (бюджетоформуючих галузях) за одночасним збільшенням питомої ваги зайнятих у сфері оптової та роздрібної торгівлі та операціях з нерухомістю.

1.2. Виробнича сфера

1.2.1. Промисловість

Провідною галуззю економіки м. Харкова у 2006 році залишається промисловість, в якій зайнято майже 31,0% загальної чисельності зайнятого населення міста, що зумовило важливе місце промисловості, як у формуванні та розвитку ринку праці, так і у наповненні бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловими підприємствами міста Харкова протягом 2006 року реалізовано продукції у відпускних цінах на суму 13 135,2 млн. гривень, що у розрахунку на одного мешканця становить 8 989,3 гривень, або 91,1% від середнього рівня по країні. Темпи зростання обсягів реалізації промислової продукції у відпускних цінах в аналізованому періоді становили 119,4%, проти аналогічного показника 2005 року.

Структуру промислового комплексу міста за обсягами реалізації промислової продукції та темпи зростання промислового виробництва у 2005-2006 рр. наведено в таблиці (Таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 Обсяги реалізації промислової продукції в м. Харків

Показник	Темп зростання обсягів продукції до у 2005 р. до 2004 р. (у порівняних цінах), %	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у 2005 р. (у відпускних цінах), тис. грн.	Питома вага галузі за обсягом реалізованої продукції у 2005р., %	Темп зростання обсягів продукції до у 2006 р. до 2005 р. (у порівняних цінах), %	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у 2006 р. (у відпускних цінах), тис. грн.	Питома вага галузі за обсягом реалізованої продукції у 2006р., %
Добувна промисловість	95,9	298 956,2	2,7	94,4	291 889,1	2,2
Обробна промисловість	115,3	8 952 188,2	81,4	104,0	10 395 243,8	79,1
Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів	130,6	2 286 199,5	20,8	112,1	2 704 660,5	20,6
Легка промисловість	125,8	228 808,1	2,1	113,4	286 296,0	2,2
Виробництво деревини та виробів з деревини	95,3	20 426,0	0,2	103,9	24 308,2	0,2
Целюлозно-паперова, поліграфічна промисловість; видавнича справа	130,1	625 795,9	5,7	115,4	758 476,5	5,8
Хімічна та нафтохімічна промисловість	111,9	836 633,4	7,6	96,7	936 881,8	7,1
Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	82,0	220 608,6	2,0	191,7	112 367,5	0,9
Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	118,7	461 093,1	4,2	116,2	627 927,9	4,8
Металургія та оброблення металу	124,9	383 551,6	3,5	121,0	552 482,0	4,2
Машинобудування, ремонт та монтаж машин і устаткування, у тому числі:	106,0	3 467 147,0	31,5	94,9	3 869 455,5	29,5
- виробництво машин та устаткування	105,9	1 765 837,6	16,0	89,0	1 909 469,8	14,5
- виробництво електричного та електронного устаткування	107,1	1 216 105,7	11,1	110,2	1 469 953,1	11,2
- виробництво транспортного устаткування	104,9	485 203,7	4,4	83,8	490 032,6	3,7
Інше виробництво, не віднесене до інших угруповань	103,4	421 925,0	3,8	99,2	522 387,9	4,0
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	101,6	1 753 216,1	15,9	102,1	2 448 026,0	18,6
Вся промисловість	114,2	11 004 360,5	100,0	103,6	13 135 158,9	100,0

Джерело: Економічний департамент Харківської міської ради

За результатами 2006 року темпи зростання промислового виробництва у м. Харкові становили 103,6% та були забезпечені, передусім, позитивною динамікою виробництва підприємств харчової промисловості, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, а також целюлозно-паперової промисловості. Питома вага цих галузей у загальному обсязі реалізованої промислової продукції становила 20,6%, 18,6% та 5,8%, відповідно.

Протягом аналізованого періоду темпи зростання обсягів промислового виробництва в харчовій промисловості забезпечували такі провідні підприємства, як:

- ТОВ «Техноком» (торгова марка «Мівіна») – темп зростання обсягу виробленої продукції 110,5%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,7%;
- ТОВ «Еф-джу-фуд» – темп зростання обсягу виробленої продукції 122,1%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,6%;
- ЗАТ «Харківська бісквітна фабрика» – темп зростання обсягу виробленої продукції 104,1%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,4%;
- Харківське відділення ВАТ «Сан Інтербрю Україна» – темп зростання обсягу виробленої продукції 109,7%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 4,8%;
- ВАТ «Харківський молкомбінат» – темп зростання обсягу виробленої продукції 123,0%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,9%;
- ТОВ «Малтюрор» – темп зростання обсягу виробленої продукції 126,7%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,3%.

Машинобудівний комплекс міста, продовжує займати найбільшу питому за обсягами реалізації промислової продукції, хоча, внаслідок скорочення обсягів промислового виробництва окремих підприємств галузі, цей показник зменшився з 31,5% у 2005 році до 29,5% в аналізованому періоді.

Зокрема, через обмеженість замовлень та труднощі із збутом промислової продукції відбулося зниження обсягів промислового виробництва на ДП «Завод ім. Малишева» – на 42,2% (питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,2%), Харківському державному авіаційному виробничому підприємстві – на 32,1% (0,8% у загальному обсязі реалізованої продукції), ВАТ ХМЗ «Світло шахтаря» – на 13,2% (1,6% у загальному обсязі реалізованої продукції), ВАТ «ХТЗ ім. Орджонікідзе» – на 48,2% (2,8% у загальному обсязі реалізованої продукції), ВАТ «Харподшипник» – на 12,7% (1,7% у загальному обсязі реалізованої продукції).

У свою чергу слід відзначити позитивні тенденції обсягів промислового виробництва упродовж минулого року на таких підприємствах машинобудування, як:

- ВАТ «Турбоатом» (темп зростання обсягів виробництва – 115,1%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 2,0%) – єдиний в Україні виробник турбін для атомних, теплових та гідроелектростанцій;
- ЗАТ «Завод "Південкабель» (темп зростання обсягів виробництва – 111,8%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 3,8%);
- ТОВ «Харківський завод підйомнотранспортного обладнання» (темп зростання обсягів виробництва – 117,3%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 1,3%).

- ДП «Завод «Електроважмаш» (темп зростання обсягів виробництва – 166,9%, питома вага у загальному обсязі реалізованої продукції – 2,3%) – найбільший виробник генераторів для електроенергетики та рухомого складу Укрзалізниці. Підприємство забезпечено портфелем замовлень до 2012 року.

Значне зростання цін на енергоресурси у 2006 році та збільшення обсягів промислового виробництва через підвищення енергоспоживання зумовило зростання питомої ваги у загальному обсязі реалізованої продукції підприємств, які здійснюють діяльність у сфері виробництва та розподілення електроенергії, газу та води (з 15,9% у 2005 році до 18,6% у 2006 році).

За результатами 2006 року темпи зростання промислового виробництва у м. Харкові становили 103,6% та були забезпечені, передусім, позитивною динамікою виробництва підприємств харчової промисловості, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, а також целюлозно-паперової промисловості. Питома вага цих галузей у загальному обсязі реалізованої промислової продукції становила 20,6%, 18,6% та 5,8%, відповідно.

Машинобудівний комплекс міста, продовжує займати найбільшу частку за обсягами реалізації промислової продукції, хоча, внаслідок скорочення обсягів промислового виробництва окремих підприємств галузі, цей показник зменшився з 31,5% у 2005 році до 29,5% в аналізованому періоді. Обсяги промислової продукції, виробленої підприємствами машинобудування у м. Харкові у 2006 році зменшилися на 5,1%, порівняно із попереднім періодом.

Промисловими підприємствами міста Харкова протягом 2006 року реалізовано продукції у відпускних цінах на суму 13 135,2 млн. гривень, що у розрахунку на одного мешканця становить 8 989,3 гривень, або 91,1% від середнього рівня по країні.

1.2.2. Транспорт

Протягом 2006 року робота транспортного комплексу міста характеризується незначним збільшенням, проти відповідного періоду 2005 року, обсягу пасажирських перевезень (на 0,5%). Як і в попередні періоди найбільшу частку в структурі пасажирських перевезень м. Харкова займає громадський транспорт, зокрема, електротранспорт та метрополітен. А саме, майже 45,4% пасажирських перевезень у 2006 році було здійснено метрополітеном та 41,8% – міським електротранспортом (Таблиця 1.6).

Таблиця 1.6 Перевезення пасажирів за видами транспорту загального користування у м. Харкові, тис. осіб

Показник	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Темп зростання у 2006 р. до 2005 р., %
метрополітен	262,9	277,4	288,3	293,1	101,7
міський електротранспорт	272,6	264,4	269,4	269,8	100,1
автотранспорт	68,9	78,8	84,1	82,2	97,7
Разом	604,4	620,6	641,8	645,1	100,5

Джерело: Дані Харківської міської ради

Оновлення рухомого складу міського електротранспорту у м. Харкові не проводилось з 1997 року, внаслідок чого 99,4% трамваїв та 95,4% тролейбусів вже підлягають списанню.

У 2006 році у м. Харків, зважаючи на те, що переважна кількість пасажирів перевозиться електротранспортом, розпочалося комплексне оновлення його рухомого складу. А саме, за рішенням Харківської міської ради було надано згоду на придбання ХКП «Міськелектротранс» за договором фінансового лізингу на термін 5 років 90 односекційних тролейбусів та 10 односекційних трамвайних вагонів. За умовами договору сума усіх лізингових платежів, з урахуванням подорожчання предмету лізингу, протягом усього терміну дії угоди становить 120 247,4 тис. гривень. Станом на 14.05.2007 року підприємство отримало 53 тролейбуси та 10 трамваїв. Крім того, з метою збільшення технічного ресурсу рухомого складу, забезпечення безпечності перевезень і підвищення якості обслуговування пасажирів створено КП «Харківський вагоноремонтний завод».

Здійснюються, також значні капіталовкладення за рахунок субвенцій з Держаного бюджету на подовження будівництва метрополітену (25,0 млн. гривень у 2006 році). З метою покращення фінансового стану та забезпечення технічного переозброєння підприємства у жовтні 2006 року було підвищено тарифи на перевезення пасажирів метрополітеном м. Харкова до 0,75 гривень за 1 поїзду.

Варто відзначити зростання на 43,8% (до 100,7 тис. пасажирів у 2006 році), перевезених авіатранспортом, що зумовлено зростанням ділової активності та підвищенням купівельної спроможності населення. Кількість міжнародних та внутрішніх рейсів, що було обслуговано авіаційним комунальним підприємством «Міжнародний аеропорт Харків» збільшилась в 1,5 рази, проти попереднього періоду, та становила понад 3,5 тис. рейсів.

Протягом 2006 року робота транспортно-комплексу міста характеризується незначним збільшенням, проти відповідного періоду 2005 року, обсягу пасажирських перевезень (на 0,5%). Як і в попередні періоди найбільшу питому вагу в структурі пасажирських перевезень м. Харкова займає громадський транспорт, зокрема, електротранспорт та метрополітен, питома вага яких становить, відповідно, 41,8% та 45,4%.

Зважаючи на те, що переважна кількість пасажирів перевозиться електротранспортом та враховуючи високий рівень зношеності його рухомого складу, у 2006 році у м. Харків розпочалося комплексне оновлення рухомого складу шляхом придбання ХКП «Міськелектротранс» за договором фінансового лізингу на термін 5 років 90 односекційних тролейбусів та 10 односекційних трамвайних вагонів.

1.3. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність

1.3.1. Інвестиції в основний капітал

Протягом аналізованого періоду відбувається значний ріст капіталовкладень в економіку міста, а саме обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Харкова у 2006 році збільшився, порівняно з відповідним показником у 2005 році, на 49,1% та складає 4 333,5 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця становить 110,4% середнього показника по країні в цілому (Таблиця 1.7).

Таблиця 1.7 Обсяги інвестицій в основний капітал у м. Харкові у 2002-2006 рр.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Інвестиції в основний капітал, всього млн.грн.	1 393,0	1 820,0	3 032,8	2 907,1	4 333,5
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в м. Харкові до попереднього року (відповідного періоду), %	121,9	130,7	166,6	95,9	149,1
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в країні до попереднього року (відповідного періоду), %	108,9	137,2	148,4	123,0	134,5
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в м. Харкові, гривень	950,0	1 242,8	2 070,6	1 986,8	2 965,7
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в середньому по країні, гривень	775,2	1 071,2	1 601,4	1 983,7	2 687,0

Джерело Економічний департамент Харківської міської ради

Про зростання інвестиційної активності у м. Харкові свідчить, також, збільшення у 2006 році на 51,2% обсягів виконаних будівельних робіт, у тому числі житлового будівництва (Таблиця 1.8). У 2006 році було введено до експлуатації майже 390 об'єктів містобудування, у тому числі об'єктів торгівлі та ресторанного господарства загальною площею 151,0 тис. кв. м, виробничого призначення – 56,6 тис. кв. м, офісів – 52,1 тис. кв. м, банківських установ – 3,3 тис. кв. м, складських приміщень – 16,4 тис. кв. м.

Таблиця 1.8 Основні показники будівельної діяльності у м. Харкові у 2002-2006 рр.

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Темп зростання у 2006 р. до 2005 р., %
Виконання робіт будівельної діяльності, млн. грн.	290,5	385,1	621,0	668,1	1 010,0	151,2
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	158,3	137,8	135,0	191,4	235,4	123,0
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення по місту Харкову, кв. м	108,0	94,1	92,2	130,8	161,1	123,2
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м (в середньому по Україні)	126,5	135,0	160,0	166,5	185,0	111,1

Джерело: Дані Харківської міської ради

Протягом 2006 року за рахунок усіх джерел фінансування в м. Харкові в експлуатацію введено 235,4 тис. кв. м житла, що на 23,0% перевищує площу житла, яка була введена у 2005 році. У тому числі за рахунок коштів міського бюджету було введено до експлуатації житловий будинок для соціально незахищених категорій громадян. У розрахунку на 1 000 осіб наявного населення площа введеного в експлуатацію житла становить 161,1 кв. м, що на 13,0% менше ніж в середньому по країні.

Протягом аналізованого періоду відбувається значний ріст капіталовкладень в економіку міста, а саме обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Харкова у 2006 році збільшився, порівняно з відповідним показником у 2005 році, на 49,1% та складає 4 333,5 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця становить 110,4% середнього показника по країні в цілому.

Про зростання інвестиційної активності у м. Харкові свідчить, також, збільшення у 2006 році на 51,2% обсягів виконаних будівельних робіт, у тому числі житлового будівництва. Протягом 2006 року за рахунок усіх джерел фінансування в м. Харкові в експлуатацію введено 235,4 тис. кв. м житла (на 23,0% більше ніж у 2005 році), хоча у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення цей показник залишається нижчим за середній по країні.

1.3.2. Іноземні інвестиції

З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 791,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця на 19,1% більше за середній показник по країні. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом 2006 року збільшився у 2,1 рази.

Найбільша питома вага за обсягами вкладень капіталу за період здійснення інвестиційної діяльності припадає на Францію (Таблиця 1.9), що пов'язано зі збільшенням у 2006 році обсягу іноземного капіталу, залученого у фінансову сферу.

Таблиця 1.9 Географічна структура прямих іноземних інвестицій у м. Харкові у 2005-2006 рр.

Країна	Обсяг станом на 01.01.2006 року, млн. грн.	Питома вага у 2005 році, %	Обсяг станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	Питома вага у 2006 році, %
Франція	18,3	4,9	468,8	59,3
Сполучене королівство	62,1	16,7	72,7	9,2
В'єтнам	16,6	4,5	19,3	2,4
Нідерланди	22,1	5,9	15,1	1,9
Польща	1,5	0,4	12,1	1,5
Інші	251,2	67,6	203,0	25,7
Всього	371,8	100,0	791,0	100,0

Джерело: Дані Харківської міської ради

На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Харкові є фінансова діяльність, харчова промисловість, целюлозно-паперова промисловість, та сільське господарство (Таблиця 1.10).

Таблиця 1.10 Структура прямих іноземних інвестицій у м. Харкові за видами економічної діяльності у 2005-2006 рр.

Вид економічної діяльності	Обсяг станом на 01.01.2006 року, млн. грн.	Питома вага у 2005 році, %	Обсяг станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	Питома вага у 2006 році, %
Сільське господарство	10,5	2,8	18,9	2,4
Харчова промисловість	38,0	10,2	41,6	5,3
Целюлозно-паперова промисловість	35,1	9,4	40,7	5,1
Машинобудування	17,8	4,8	15,3	1,9
Оптова торгівля та посередництво в торгівлі	19,8	5,3	13,7	1,7
Фінансова діяльність	111,4	30,0	511,0	64,6
Інші	139,2	37,4	149,8	18,9
Всього	371,8	100,0	791,0	100,0

Джерело: Дані Харківської міської ради

Станом на 01.01.2007 р. Харківською інвестиційною Радою затверджено 42 інвестиційні проекти загальною вартістю 291,4 млн. доларів США, з яких 54,7 млн. доларів США (18,8%) становлять іноземні інвестиції. У звітному періоді у рамках спеціального режиму інвестиційної діяльності на території м. Харкова було залучено інвестицій на суму 5,9 млн. доларів США (з яких 0,4 млн. доларів США – іноземні інвестиції), що у 2,6 рази менше, ніж у 2005 році.

Слід вказати, що внесені 01.04.2005 р. зміни до закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» суттєво змінили умови господарювання для суб'єктів підприємницької діяльності у рамках спеціального режиму інвестиційної діяльності, що призвело до ускладнення подальшої реалізації проектів. Зокрема, підприємства, що діють у рамках спеціального режиму інвестиційної діяльності у 2006 році було реалізовано продукції на суму 1554,0 млн. гривень (на 7,6% менше, проти 2005 року), до бюджетів усіх рівнів сплачено 134,4 млн. гривень (71,5 % від показника за 2005 рік).

З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 791,0 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця на 19,1% більше за середній показник по країні. При цьому, обсяг залучених коштів іноземних інвесторів протягом 2006 року збільшився у 2,1 рази.

Найбільша питома вага за обсягами вкладень капіталу за період здійснення інвестиційної діяльності припадає на Францію, що пов'язано з збільшенням у 2006 році обсягу іноземного капіталу, залученого у фінансову сферу. На сьогодні найбільш привабливими для іноземного інвестування у м. Харкові є фінансова діяльність, харчова промисловість, целюлозно-паперова промисловість, та сільське господарство.

1.3.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

У 2006 році відбувається зростання обсягів зовнішньоторговельного обороту міста на 14,3%, проти відповідного показника за результатами 2005 року, до 1 965,8 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 24,8% менше за середній показник по країні. Зміни у структурі зовнішньоторговельного товарообороту наведено в таблиці (Таблиця 1.11).

Таблиця 1.11 Структура зовнішньоторговельного товарообороту в 2002-2006 рр.

Показники	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 рік	Темп зростання у 2006 р. до 2005 р., %
Зовнішньоторговельний товарообіг, млн. доларів США	811,4	1 011,2	1 247,2	1 719,6	1 965,8	114,3
Експорт товарів, млн. дол. США	342,3	397,1	564,6	640,4	716,2	111,8
Питома вага експорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообігу, %	42,2	39,3	45,3	37,2	36,4	97,8
Імпорт товарів, млн. дол. США	469,1	614,1	682,6	1 079,2	1 249,6	115,8
Питома вага імпорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообігу, %	57,8	60,7	54,7	62,8	63,6	101,3
Сальдо зовнішньоторговельного товарообігу, млн. доларів США	-126,8	-217,0	-118,0	-438,8	-533,4	121,6
Коефіцієнт покриття імпорту експортом, од.	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	96,6

Джерело: Департамент міжнародного співробітництва Харківської міської ради

Протягом 2002-2006 рр. постійне зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту забезпечувалось, передусім, високими темпами зростання імпортової складової, внаслідок чого сальдо зовнішньоторговельного товарообороту у 2006 році має від'ємне значення.

При цьому найважливішою країною – партнером у зовнішньоторговельних операціях м. Харкова є Російська Федерація, на яку припадає до 55,6% обсягу експортних поставок підприємств міста. У товарній структурі експорту найбільшу питому вагу мають

поставки промислового устаткування (23,9% загального обсягу експорту у 2006 році), електричних машин та устаткування (16,2%) та засобів наземного транспорту (9,7%).

Товарна структура імпорту товарів представлена, передусім, промисловим устаткуванням (17,9% загального обсягу імпорту у 2006 році) та засобів наземного транспорту (12,2%). Основною країною-імпортером залишається Російська Федерація.

У 2006 році відбувається зростання обсягів зовнішньоторговельного обороту міста на 14,3%, проти відповідного показника за результатами 2005 року, до 1 965,8 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 24,8% менше за середній показник по країні. Протягом 2002-2006 рр. постійне зростання обсягу зовнішньоторговельного товарообороту забезпечувалось, передусім, високими темпами зростання імпортової складової, внаслідок чого сальдо зовнішньоторговельного товарообороту у 2006 році має від'ємне значення.

Основною країною-партнером у зовнішньоторговельних операціях м. Харкова залишається Російська Федерація. У товарній структурі експорту найбільшу питому вагу мають поставки промислового устаткування, електричних машин та устаткування та засобів наземного транспорту. Товарна структура імпорту товарів представлена, передусім, промисловим устаткуванням та засобами наземного транспорту.

1.4. Невиробничий сектор

1.4.1. Торгівля і громадське харчування

Зростання попиту на споживчі товари у м. Харкові забезпечується збільшенням доходів населення, хоча темпи росту номінальної заробітної плати у 2006 році нижчі, за відповідний показник по країні в цілому, збереженням низького рівня зареєстрованого безробіття, а також підвищенням вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі, зокрема, великих супермаркетів. Завдяки цим чинникам обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі м. Харкова у 2006 році збільшився, проти відповідного показника у 2005 році, на 25,9% та становив 7,9 млрд. гривень. У розрахунку на 1 мешканця обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі дорівнює 5 401,5 гривень, що у 2,0 рази вище за відповідний середній показник по країні.

Таблиця 1.12 Основні показники розвитку споживчого ринку у м. Харкові у 2002-2006 рр.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Роздрібний товарообіг, всього млн. грн.	2 466,3	3 204,1	4 050,0	5 948,3	7 892,6
<i>Темпи росту роздрібного товарообігу в м. Харкові до попереднього року, %</i>	<i>115,8</i>	<i>129,9</i>	<i>126,4</i>	<i>146,9</i>	<i>132,7</i>
<i>Темпи росту роздрібного товарообігу в країні до попереднього року, %</i>	<i>114,8</i>	<i>120,5</i>	<i>120,0</i>	<i>123,0</i>	<i>125,3</i>
Роздрібний товарообіг у розрахунку на 1 мешканця в м. Харкові, гривень	1 682,0	2 188,0	2 765,1	4 065,3	5 401,5
Роздрібний товарообіг у розрахунку на 1 мешканця в країні, гривень	816,8	1 027,1	1 390,4	1 958,3	2 651,2

Джерело: Дані Харківської міської ради

Зростанню обсягів організованої торгівлі та, відповідно, обсягу роздрібного товарообороту, що обліковується, сприяє розширення торгової мережі в місті, у тому числі шляхом відкриття мережі, супер- і гіпермаркетів, торгових комплексів. На сьогодні в м. Харкові у сфері торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування здійснюють діяльність 3 191 підприємство торгівлі, 2 402 підприємства ресторанного господарства, 3 399 об'єктів побутового обслуговування. Порівняно з 2005 роком, розшилась на 47 одиниць мережа підприємств торгівлі, підприємств побутового обслуговування – на 255 одиниць.

Протягом аналізованого періоду до міського бюджету за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства, видачі і продовження ордерів на дрібно-роздрібну мережу, видачі дозволів на виставкові заходи та від ринкового збору надійшло 28,0 млн. гривень, що на 1,3 % більше, ніж у 2005 році.

Обсяг роздрібного товарообороту торгової мережі м. Харкова у 2006 році збільшився, проти відповідного показника у 2005 році, на 25,9% та становив 7,9 млрд. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця у 2,0 рази вище за відповідний середній показник по країні.

Порівняно з 2005 р., розшилась на 47 одиниць мережа підприємств торгівлі, підприємств побутового обслуговування – на 255 одиниць. Протягом аналізованого періоду до міського бюджету за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства, видачі і продовження ордерів на дрібно роздрібну мережу, видачі дозволів на виставкові заходи та від ринкового збору надійшло 28,0 млн. гривень, що на 1,3 % більше, ніж у 2005 році.

1.4.2. Житлове та комунальне господарство міста

Основними проблемами, пов'язаними з функціонуванням житлово-комунального господарства у м. Харкові у 2006 році залишаються: велика питома вага житлового фонду, який було введено в експлуатацію в 60-80 роках та потребує ремонту, зношеність комунальних мереж міста, та необхідність забезпечення беззбиткового функціонування підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодовуватимуть витрати з надання житлово-комунальних послуг.

Протягом 2006 року з метою поліпшення фінансового стану житлово-комунального господарства міста були переглянуті тарифи на послуги житлово-комунальних підприємств. На сьогодні введені в дію тарифи, які на 46,4% відшкодовують витрати з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій. При цьому рівень проплати населенням спожитих послуг залишається високим та у IV кварталі 2006 року він становив 115,2% від нарахованої суми. За інформацією Харківської міської ради протягом 2006 року через високий рівень проплати спожитих послуг обсяг заборгованості населення за послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій було зменшено у 1,5 рази (Таблиця 1.13).

Таблиця 1.13 Показники діяльності комунальних підприємств м. Харкова, протягом 2006 року

Показник	КП "Харківські теплові мережі"	ДКП «Харківкомун-очиствод»	КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода»	Житлові підприємства	Разом
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.01.2006 року, млн. грн.	155,3	9,7	-	26,1	191,1
Заборгованість населення за отримані послуги станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	188,5	18,3	23,3	16,9	247,0
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у IV кварталі 2006 року, %	100,0	57,5	99,9	46,4	X
Ступінь проплати населення за послуги у IV кварталі 2006 року, %	56,2	85,3	76,0	115,2	X

Джерело: Дані Харківської міської ради

Зростання цін на енергоносії, питома вага яких у витратах підприємств, що надають послуги з тепlopостачання та гарячого водopостачання складає 74,8%, призвело до необхідності підвищення тарифів на ці послуги протягом 2006 року. Станом на 01.01.2007 р. рівень покриття тарифами собівартості послуг з тепlopостачання та гарячого водopостачання становив 100%, але значне підвищення тарифів призвело до зниження рівня проплати населенням спожитих послуг у IV кварталі 2006 року до 56,2% від нарахованої суми, тобто до зростання обсягу новоутворених боргів

З метою забезпечення безбиткового функціонування підприємств КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода» та ДКП «Харківкомуночиствод» у 2007 році було прийняте рішення про підвищення тарифів на водopостачання та водовідведення до економічно-обгрунтованого рівня. Після підвищення тарифів на водopостачання та водовідведення в 1,7 рази рівень покриття тарифами витрат, пов'язаних з виробництвом та наданням зазначених послуг населенню, станом на 01.01.2007 р. становив 99,9% та 57,5%, відповідно. Рівень проплати населенням спожитих послуг у IV кварталі 2006 року становить 76,0% від нарахованої суми за послуги водopостачання та 85,3% за послуги з водовідведення. При цьому, у 2007 році міська рада планує збільшити тарифи за водовідведення до рівня, що повністю відшкодуватиме собівартість їх надання.

У 2006 році з бюджету міста підприємствам житлово-комунального господарства та підприємствам, що забезпечують життєдіяльність міста, було надано пільги зі сплати обов'язкових платежів на загальну суму 9,0 млн. гривень. За інформацією Харківської міської ради відміна наданих пільг призведе до необхідності вирішення питання щодо виділення цим підприємствам додаткових бюджетних коштів. Обов'язковою умовою надання пільг є спрямування вивільнених коштів на проведення поточного ремонту житлового фонду, придбання та ремонт виробничого обладнання, придбання матеріалів для утримання доріг, модернізацію і ремонт основних засобів, установка приладів обліку теплової енергії і енергоносіїв та інші аналогічні напрямки.

У 2006 році було продовжено реалізацію міської «Програми реформування житлово-комунального господарства на 2003-2010 рр.». У рамках цієї програми було створено КП «Жилкомсервіс» для забезпечення єдиного розрахункового центру за житлово-комунальні послуги, КП «Харківміськіліфт» для обслуговування та оперативного ремонту ліфтів у житлових будинках м. Харкова та КП «Харківблагоустрій».

Крім того, з метою залучення інвестицій у комунальну сферу Харківська міська рада прийняла рішення про надання у концесію майна КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода», КП «Харківкомуночиствод», КП «Харківські теплові мережі», КП «Міжнародний аеропорт Харків» та Харківського комунального підприємства «Міськелектротранс». Наразі проводяться переговори із інвестором з Російської Федерації, Франції, Німеччини щодо їх участі у тендерній процедурі з відбору найкращої пропозиції. Тендер, за результатами якого буде визначено інвестора, планується провести до кінця 2007 року.

Основними проблемами, пов'язаними з функціонуванням житлово-комунального господарства у м. Харкові у 2006 році залишаються: велика питома вага житлового фонду, який було введено в експлуатацію в 60-80 роках та потребує ремонту, зношеність комунальних мереж міста, та необхідність забезпечення безбиткового функціонування підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодовуватимуть витрати з надання житлово-комунальних послуг.

Протягом 2006 року з метою поліпшення фінансового стану житлово-комунального господарства міста були переглянуті тарифи на послуги житлово-комунальних підприємств, хоча рівень відшкодування витрат з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій залишається низьким. Підвищення у 2006 році тарифів на теплопостачання, гаряче та холодне водопостачання, та заплановане введення у 2007 році економічно-обґрунтованих тарифів на водовідведення надаватиме можливість комунальним підприємствам міста покривати витрати, пов'язані з виробництвом та наданням зазначених послуг. Проте значні темпи зростання плати за теплопостачання та гаряче водопостачання призвели до низького рівня оплати населенням спожитих послуг у IV кварталі 2006 року, тобто до зростання обсягу новоутворених боргів.

Загалом, протягом 2006 року загальний рівень заборгованості населення за житлово-комунальні послуги збільшився з 191,1 млн. гривень станом на 01.01.2006 р. до 247,0 млн. гривень станом на 01.01.2007 р., з яких більше 76,0% – борги за опалення та гаряче водопостачання.

У 2006 році було продовжено реалізацію міської «Програми реформування житлово-комунального господарства на 2003-2010 рр.», у рамках якої було створено КП «Жилкомсервіс» для забезпечення єдиного розрахункового центру за житлово-комунальні послуги. З метою залучення інвестицій у комунальну сферу Харківська міська рада прийняла рішення про надання у концесію майна КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода», КП «Харківкомуночиствод», КП «Харківські теплові мережі», КП «Міжнародний аеропорт Харків» та Харківського комунального підприємства «Міськелектротранс».

1.5. НЕРУХОМЕ МАЙНО МІСТА

1.5.1. Земельні ресурси

Одним із важливих джерел надходжень до бюджету розвитку міста, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення, є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення. (Таблиця 1.14).

Таблиця 1.14 Обсяг надходжень від реалізації землі протягом 2005-2006 рр.

Показник	Одиниці виміру	2005 рік	2006 рік
Кількість проданих земельних ділянок несільськогосподарського призначення	од.	11,0	14,0
Загальна площа земельних ділянок	га	3,8	24,04
Надходження коштів від продажу до бюджету міста	млн. грн.	3,8	10,1

Джерело: Дані Харківської міської ради

У 2006 році спостерігається значне збільшення кількості та площі проданих земельних ділянок та надходження до бюджету міста за цим джерелом з урахуванням розстрочки платежів, порівняно із 2005 роком, зростають майже у 2,7 рази. В аналізованому періоді земельні ділянки продавалися переважно власникам об'єктів нерухомого майна, що розташовані на цих ділянках, шляхом викупу.

Надходження від орендної плати за землю до міського бюджету становили 67,7 млн. гривень, що на 42,5 % більше, ніж у попередньому бюджетному періоді. Станом на 01.01.2007 р. в оренді перебувають 4251 земельна ділянка, з яких 1500 – було надано в оренду у 2006 році. У 2007 році за рішенням Харківської міської ради з метою удосконалення порядку визначення розмірів орендної плати при укладанні договорів оренди земельних ділянок було внесено зміни у «Тимчасове положення про порядок визначення розмірів орендної плати при укладанні договорів оренди землі у м. Харкові». Крім того, у 2007 році планується виділили кошти з місцевого бюджету на здійснення робіт з перегляду меж м. Харкова та визначення земель з особливим режимом землекористування.

У 2006 році спостерігається значне збільшення кількості та площі проданих земельних ділянок та надходження до бюджету міста за цим джерелом з урахуванням розстрочки платежів, порівняно із 2005 роком, зростають майже у 2,7 рази. В аналізованому періоді земельні ділянки продавалися переважно власникам об'єктів нерухомого майна, що розташовані на цих ділянках, шляхом викупу.

Надходження від орендної плати за землю до міського бюджету становили 67,7 млн. гривень, що на 42,5 % більше, ніж у попередньому бюджетному періоді.

1.5.2. Комунальна власність

У комунальній власності міста знаходиться 428 підприємств, установ та організацій і майно балансовою вартістю 15,36 млрд. грн., що на 2,5 % більше, ніж на 01.01.2006 р. Збільшення комунальної власності міста щороку відбувається, в основному, за рахунок прийому відомчого житлового фонду. У 2006 році до комунальної власності територіальної громади прийнято 1 369 інвентарних об'єктів загальною вартістю 197,5 млн. гривень, у тому числі 116 житлових будинків загальною площею 244,7 тис. кв. м.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває у комунальній власності. У 2006 році було приватизовано 276 об'єктів загальною площею 56,8 тис. кв. м шляхом викупу, внаслідок чого до міського бюджету надійшло 51,7 млн. гривень, що на 7,7% менше відповідного показника попереднього року. Приватизація об'єктів комунальної власності територіальної громади м. Харкова шляхом продажу на аукціоні у 2006 році не відбувалась.

Станом на 01.01.2007 р. кількість діючих договорів оренди комунальної власності територіальної громади м. Харкова складає 2 811 договорів, за якими площа переданих в оренду об'єктів становить 554,1 тис. кв. м. При цьому у 2006 році було укладено 194 договори оренди, площа переданих в оренду приміщень за якими складає 49,6 тис. кв. м. За оренду майна комунальної власності до міського бюджету перераховано кошти в сумі 22,4 млн. гривень, що на 10,3%, більше, ніж у 2005 році.

Слід відзначити, що орендна плата за користування майном комунальної власності територіальної громади м. Харкова розраховується на підставі Методики розрахунку та порядку використання плати за оренду майна, що знаходиться в комунальній власності, затвердженої рішенням Харківської міської ради 30.03.2000 р., та протягом 2006 року зміни до зазначеної Методики не вносилися, та, відповідно орендні ставки не переглядались.

У 2006 році збільшення кількості об'єктів комунальної власності міста відбувалося, в основному, за рахунок прийому відомчого житлового фонду, зокрема до комунальної власності територіальної громади було прийнято 1 369 інвентарних об'єктів, у тому числі 116 житлових будинків загальною площею 244,7 тис. кв. м.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, у 2006 році було приватизовано 276 об'єктів загальною площею 56,8 тис. кв. м шляхом викупу, внаслідок чого до міського бюджету надійшло 51,7 млн. гривень, що на 7,7% менше відповідного показника попереднього року. Протягом 2006 року за оренду майна комунальної власності до міського бюджету перераховано кошти в сумі 22,4 млн. гривень, що на 10,3%, більше, ніж у 2005 році.

2. Виконання бюджету міста протягом 2006 року

2.1. Агрегований бюджет міста Харкова протягом 2004-2006 років

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Харкова, бюджет було представлено у форматі бюджетного балансу у таблиці (Таблиця 2.1). Агрегований бюджет міста Харкова за 2004-2006 роки наведено у Додатку до рейтингового звіту №1.

Таблиця 2.1 Бюджет міста Харкова представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціальний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціальний фонд	2006 р. Разом
Податкові надходження	776 966,6	16 560,8	793 527,3	962 693,5	22 977,7	985 671,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	28 238,2	71 853,0	100 091,2	29 628,1	59 152,6	88 780,7
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	203 897,9	0,0	203 897,9	320 186,8	0,0	320 186,8
Операційні надходження всього	1 009 102,6	88 413,8	1 097 516,4	1 312 508,4	82 130,3	1 394 638,7
Поточні видатки	612 541,8	53 206,3	665 748,2	780 604,3	60 783,6	841 387,9
Субсидії та поточні трансферти	332 922,3	24 358,8	357 281,1	397 861,9	11 563,4	409 425,3
Операційні видатки всього	945 464,1	77 565,1	1 023 029,3	1 178 466,2	72 347,0	1 250 813,2
Операційний баланс	63 638,5	10 848,6	74 487,1	134 042,2	9 783,3	143 825,5
Фінансовий дохід	5 004,3	39,1	5 043,3	4 776,9	27,4	4 804,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	5 929,1	0,0	5 929,1	10 720,0	0,0	10 720,0
Фінансовий баланс	-924,8	39,1	-885,8	-5 943,1	27,4	-5 915,7
Поточний баланс	62 713,7	10 887,7	73 601,3	128 099,1	9 810,7	137 909,8
Капітальні надходження	0,0	59 817,9	59 817,9	0,0	61 821,0	61 821,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків		9 991,2	9 991,2	4 174,6	48 588,7	52 763,3
Капітальні надходження всього	0,0	69 809,2	69 809,2	4 174,6	110 409,7	114 584,3
Капітальні видатки	51 019,6	103 475,0	154 494,6	52 885,5	72 535,2	125 420,7
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	15 506,1	43 393,0	58 899,1	25 055,4	60 147,3	85 202,7
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	3 295,5	0,0	3 295,5	48 588,7	0,0	48 588,7
Капітальні видатки всього	69 821,2	146 868,1	216 689,3	126 529,6	132 682,5	259 212,1
Капітальний баланс	-69 821,2	-77 058,9	-146 880,1	-122 355,0	-22 272,8	-144 627,8
Баланс після капітальних видатків	-7 107,6	-66 171,2	-73 278,8	5 744,1	-12 462,1	-6 718,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла	0,0	-554,6	-554,6	0,0	-257,3	-257,3
Профіцит/дефіцит	-7 107,6	-65 616,6	-72 724,2	5 744,1	-12 204,8	-6 460,7
Фінансування	7 107,6	65 616,7	72 724,2	-5 744,1	12 204,8	6 460,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, у 2006 році, як і протягом попередніх бюджетних періодів, місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. Необхідно відзначити, що сальдо операційного балансу бюджету міста Харкова у 2006 році збільшилось майже

у 2 рази внаслідок випереджаючих темпів зростання обсягів операційних надходжень над темпами зростання обсягів операційних видатків з бюджету міста.

З метою зменшення навантаження на бюджет Харківська міська рада продовжує у поточному бюджетному періоді здійснювати активні операції з тимчасово-вільними коштами бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківських установах. У зв'язку зі зростанням видатків на обслуговування боргу у 2006 році, а, також, внаслідок зменшення обсягу тимчасово-вільних бюджетних коштів, що розміщені на депозит, рівень покриття видатків на обслуговування боргу фінансовими доходами загального фонду становив 44,8%, проти 85,1% у 2005 році. Нижчий у 2 рази, проти 2006 року, обсяг видатків на обслуговування боргу у 2005 році був зумовлений тим, що у цьому бюджетному періоді відсотки за запозиченням, яке було здійснено до бюджету розвитку міста шляхом випуску облігацій внутрішньої бюджетної позики обсягом 100,0 млн. гривень, виплачувались лише у II півріччі.

Профіцит поточного балансу бюджету протягом 2006 р. спрямовувався на покриття дефіциту капітального балансу. Загалом бюджет міста було виконано з профіцитом у частині загального фонду бюджету міста (5 744,1 тис. гривень) та з дефіцитом у частині спеціального фонду (-12 204,8 тис. гривень), який було покрито за рахунок повернення коштів з депозитів.

Джерела фінансування бюджету міста Харкова наведено в таблиці (Таблиця 2.2). Фінансування бюджету м. Харкова у 2004-2006 роках наведено в Додатку до рейтингового звіту №2.

Таблиця 2.2 Джерела фінансування бюджету м. Харкова рр., тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціаль- ний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціаль- ний фонд	2006 р. Разом
Профіцит/дефіцит	-7 107,6	-65 616,6	-72 724,2	5 744,1	-12 204,8	-6 460,7
Фінансування	7 107,6	65 616,7	72 724,2	-5 744,1	12 204,8	6 460,7
Зміни залишків	3 637,8	-263,9	3 373,9	-1 744,1	-189,5	-1 933,6
залишок на початок року	11 126,1	4 565,7	15 691,8	7 488,4	4 829,5	12 317,9
залишок на кінець року	7 488,4	4 829,5	12 317,9	9 232,5	5 019,0	14 251,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	160 146,7	0,0	160 146,7	343 775,2	0,0	343 775,2
Погашення	160 146,7	0,0	160 146,7	343 775,2	0,0	343 775,2
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	3 470,0	-34 119,4	-30 649,4	-4 000,0	12 396,8	8 396,8
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	24 470,0	88 652,8	113 122,8	2 600,0	85 808,2	88 408,2
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	21 000,0	122 772,2	143 772,2	6 600,0	73 411,4	80 011,4
Фінансування за борговими операціями	0,0	100 000,0	100 000,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	100 000,0	100 000,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-2,5	-2,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Для своєчасного забезпечення фінансовими ресурсами поточних видатків загального фонду міського бюджету, переважно, з метою виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ у літній період, протягом аналізованого періоду бюджет міста залучав короткострокові безвідсоткові позички за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів загальним обсягом 343 775,2 тис. гривень, що у 2,1 рази більше ніж у 2005 році. Слід зауважити, що обсяг позичок, які залучалися до бюджету м. Харкова на покриття тимчасових касових розривів протягом 2006 року становив 34,5% фактичного обсягу доходної частини загального фонду у відповідному періоді. При цьому, короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку залучалися виключно до районних у м. Харкові бюджетів. Станом на 01.01.2007 р. короткотермінові позички, залучені до бюджету міста у 2006 році, було погашено у повному обсязі.

Значний обсяг коштів, залучених бюджетом м. Харкова у 2006 році на покриття тимчасових касових розривів зумовлений тим, що залишки бюджетних коштів загального фонду станом на початок та кінець 2006 року становлять менше 1,0% видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2006 році. Залишки спеціального фонду бюджету міста станом на 01.01.2007 року становили 5,0 млн. гривень, з яких 4,3 млн. гривень, або 86,0% загального обсягу, – кошти на рахунках бюджетних установ.

2.2. Виконання доходної частини бюджету м. Харкова у 2006 році

Доходи бюджету м. Харкова формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Доходну частину бюджету м. Харкова за 2004-2006 роки наведено у наступній таблиці:

Таблиця 2.3 Виконання доходної частини бюджету міста Харкова за 2004-2006 рр., тис. грн.

Показники	2004 рік	2005 рік	2006 рік	темп зростання у 2006 р. до 2005 р.
Податкові надходження	618 379,9	793 527,3	985 671,2	124,2
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	59,1	67,9	67,3	-
Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	406 964,9	527 497,3	680 361,7	129,0
Податок з доходів фізичних осіб	399 532,7	517 283,4	672 729,7	130,1
Податок на прибуток підприємств	7 432,2	10 213,9	7 632,0	74,7
Податки на власність	12 832,6	16 560,8	22 977,7	138,7
Платежі за користування надрами	0,0	148,2	168,5	113,7
Плата за землю	70 026,8	95 091,6	126 062,6	132,6
Податок на промисел	474,2	431,6	379,6	88,0
Плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності	1 129,4	1 164,7	1 185,9	101,8
Плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності	25 920,2	32 111,8	36 475,0	113,6
Місцеві податки та збори	35 935,7	37 435,8	38 682,6	103,3
Єдиний податок	65 089,2	83 073,7	79 331,5	95,5
Неподаткові надходження	72 801,8	80 075,5	91 362,4	114,1
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	7,0	6,8	6,2	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	1 376,8	5 008,5	6 648,5	132,7
Плата за утримання дітей у школах-інтернатах	3,1	9,2	15,2	165,2
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	19 138,2	20 439,6	22 029,7	107,8
Державне мито	6 173,2	4 497,1	6 180,6	137,4
Адміністративні штрафи	335,5	558,0	452,8	81,1
Інші неподаткові надходження	-2 289,4	2 787,6	1 021,2	36,6
Депонентська та кредиторська заборгованість	24,7	11,7	24,8	212,0
Інші надходження	-2 475,9	2 726,3	965,1	35,4
Доходи від операцій з кредитуванням та наданням гарантій	161,7	49,6	31,3	63,1
Власні надходження бюджетних установ та організацій	48 064,4	46 775,4	55 014,4	117,6
Доходи від операцій з капіталом	55 139,1	56 047,8	51 710,7	92,3
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	5,3	4,8	3,5	-
Кошти від продажу основного капіталу	55 139,1	56 047,8	51 710,7	92,3
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	6 588,6	3 770,1	10 110,3	268,2
Збір за забруднення навколишнього середовища	675,1	810,3	817,3	100,9
Разом доходів	753 594,5	958 479,8	1 141 077,2	119,1
Трансферти	292 767,9	210 593,6	324 361,4	154,0
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	28,0	18,0	22,1	-
Разом	1 046 362,4	1 169 073,3	1 465 438,6	125,4
Кошти, одержані із загального фонду до бюджету розвитку (спеціальний фонд)	15 185,8	3 295,5	48 588,7	1 474,4
ВСЬОГО	1 061 548,1	1 172 368,9	1 514 027,3	129,1

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Одним з основних джерел формування доходної бази бюджету м. Харкова є податкові надходження, незважаючи на те, що їх питома вага в доходах бюджету з урахуванням

трансфертів за результатами виконання доходної частини бюджету міста у 2006 році несуттєво зменшилась.

Слід зазначити, що темп зростання обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2006 році до попереднього бюджетного періоду становив 119,1%, що забезпечується зростанням податкових надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб та плати за землю.

Зміни у структурі доходної частини бюджету з урахуванням трансфертів у бік збільшення питомої ваги останніх, зумовлені значними обсягами надходжень цільових субвенцій з Державного бюджету, зокрема субвенції з на будівництво метрополітенів, субвенції на придбання вагонів для громадського електротранспорту та субвенцій на надання пілг окремим категоріям населення.

Загалом, у 2006 році до загального та спеціального фондів бюджету міста було заплановано надходження трансфертів (без урахування коштів, що передаються в бюджети нижчих рівнів та із одної частини бюджету в іншу) на загальну суму 357 711,6 тис. гривень, з яких 324 361,4 тис. гривень було фактично використано, в тому числі:

- 16 440,0 тис. гривень – додаткова дотація з Державного бюджету;
- 29 317,8 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на соціально-економічний розвиток регіонів;
- 7 703,3 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на здійснення виплат, визначених Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів»;
- 3 341,8 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на здійснення заходів по передачі житлового фонду та об'єктів соціально-культурної сфери Міністерства оборони України у комунальну власність;
- 6 824,9 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво і придбання житла військовослужбовцям;
- 500,0 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на фінансування у 2006 році Програм-переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування 2005 року;
- 894,9 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на проведення виборів;
- 4 174,6 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на придбання вагонів для комунального електротранспорту;
- 25 000,0 тис. гривень – субвенція з Державного бюджету на будівництво та розвиток мережі метрополітену;

- 230 164,2 тис. гривень – субвенції з Державного бюджету, спрямовані на надання пільг та здійснення інших заходів із соціального захисту населення.

До планових показників з Державного бюджету було недоодержано в повному обсязі субвенції в частині спеціального фонду, у тому числі на будівництво метрополітену – 25,0 млн. гривень та на придбання вагонів для міського електротранспорту – 5,4 млн. гривень. Крім того, не в повному обсязі надійшли окремі заплановані субвенції з Державного бюджету до загального фонду бюджету міста, у тому числі на будівництво і придбання житла військовослужбовцям було недоотримано 30,1 тис. гривень, на надання пільг та субсидій населенню – 479,1 тис. гривень, на соціально-економічний розвиток регіону – 682,2 тис. гривень, на утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях – 94,3 тис. гривень, на придбання вагонів для міського електротранспорту – 1,2 млн. гривень.

В цілому план на 2006 рік за доходами загального фонду без урахування трансфертів протягом аналізованого періоду було виконано на 97,8%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, на 98,3%, за власними доходами – на 122,0%.

Аналіз виконання доходів загального фонду бюджету м. Харкова наведено у таблиці (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 Виконання доходної частини загального фонду за 2004-2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Затверджено на 2005 рік з урахуванням змін	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. в 2006 році річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2006 до виконання 2005року
Податок з доходів фізичних осіб	399 532,7	565 297,3	517 283,4	691 756,1	672 729,70	97,2	133,7
Плата за держ. реєстрацію	1 129,4	960,0	1 164,7	1 200,0	1 185,9	98,8	103,0
Плата за торговий патент	25 920,2	30 051,5	32 111,8	35 458,3	36 475,0	102,9	110,4
Єдиний податок	65 089,2	81 970,6	83 073,7	77 066,0	79331,5	102,9	92,8
Державне мито	6 173,2	3 847,7	4 497,1	4 726,3	6180,6	130,8	105,1
Адміністративні штрафи	335,5	155,2	558,0	161,1	452,8	281,1	28,9
Усього закріплені доходи	498 180,1	682 282,3	638 688,8	810 367,8	796 355,5	98,3	126,9
<i>питома вага закріплених доходів в загальній сумі доходів, %</i>	55,6	64,6	63,0	60,2	60,3	-	-
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	7 432,2	6 882,6	10 213,9	6 923,7	7 632,0	110,2	67,8
Плата за землю	70 026,8	78 115,0	95 091,6	138 649,7	126 062,6	90,9	145,8
Податок на промисел	474,2	397,1	431,6	368,5	379,6	103,0	85,4
Місцеві податки й збори	35 935,7	35 948,3	37 435,8	36 785,9	38 682,6	105,2	98,3
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	19 138,2	16 670,0	20 439,6	21 700,0	22 029,7	101,5	106,2
Інші надходження загального фонду	-1 065,1	3 663,1	7 907,7	4 789,8	5 956,5	124,4	60,6
Усього власні доходи	131 942,2	141 676,2	171 520,3	209 217,6	200 743,0	95,9	122,0
<i>питома вага власних доходів в загальній сумі доходів, %</i>	14,7	13,4	16,9	15,5	15,2	-	-
Разом загальний фонд	630 122,3	823 958,5	810 209,0	1 019 585,4	997 098,5	97,8	125,8
Трансферти	265 850,6	231 435,5	203 897,9	327 311,6	324 361,4	99,1	160,5
<i>питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %</i>	29,7	21,9	20,1	24,3	24,5	-	-
Усього загальний фонд	895 972,8	1 055 394,0	1 014 106,9	1 346 897,0	1 321 459,9	98,1	132,8

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Недовиконання у 2006 році річного плану за закріпленими доходами зумовлено, передусім, не виконанням в повному обсязі плану за основним джерелом надходжень до загального фонду бюджету міста – податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого у загальному обсязі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить 67,5% в аналізованому періоді.

При формуванні уточненого річного плану на 2006 рік, було закладено ріст надходження податку з доходів фізичних осіб, проти показника фактичного надходження за цим джерелом у 2005 році, у розмірі 133,7%. У зв'язку з погіршенням фінансового стану ряду

великих підприємств та організацій міста темпи зростання середньомісячної заробітної плати по місту (27,9%) були нижчими, ніж по країні в цілому (29,7%). Внаслідок цього рівень виконання річного плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб становив 97,2%, що, у свою чергу, спричинило недовиконання містом розрахункових показників Міністерства фінансів України за закріпленими доходами.

На рівень виконання річного плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб у 2006 році вплинула також наявність заборгованості за заробітною платою підприємств міста, обсяг якої протягом 2006 року збільшився у 2,7 рази.

Слід зазначити, що станом на 01.01.2007 р. обсяг недоїмки за податком з доходів фізичних осіб дорівнював 4 503,2 тис. гривень та збільшився, протягом 2006 року на 2,3%. Основними боржниками за цим видом надходжень до бюджету міста є підприємства промислового комплексу міста.

Найбільшу питому вагу в обсязі закріплених доходів протягом аналізованого періоду займає плата за землю, а саме 62,8% у 2006 році. Виконання плану за вказаним джерелом доходної частини бюджету у 2006 році становило 90,9% від запланованого річного показника. Слід зауважити, що на плату за землю припадає основна сума недоїмки за платежами до бюджету, а саме 9,1 млн. гривень з 16,3 млн. гривень загальної суми недоїмки станом на 01.01.2007 р. З метою забезпечення повноти надходження сум орендної плати управління земельних відносин на сьогодні Харківської міською радою проводиться суцільна інвентаризація всіх договорів оренди. Крім того, за рішенням Харківської міської ради з метою удосконалення порядку визначення розмірів орендної плати при укладанні договорів оренди земельних ділянок було внесено зміни у «Тимчасове положення про порядок визначення розмірів орендної плати при укладанні договорів оренди землі у м. Харкові».

З метою покращення фінансового стану підприємств комунальної власності, що забезпечують життєдіяльність міста, та фінансової підтримки інших соціально-важливих установ, місцевим бюджетом у 2006 році було надано пільги на сплату земельного податку на загальну суму 8 753,2 тис. гривень.

Необхідно відзначити якість управління коштами місцевого бюджету, що відображується в розширенні джерел доходів загального фонду бюджету міста шляхом розміщення тимчасово-вільних бюджетних коштів, в тому числі тих, що надійшли від розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року, на депозит в установі банку, внаслідок чого додатково було отримано 4 748,2 тис. гривень.

Аналіз виконання доходів спеціального фонду бюджету м. Харкова наведено у наступній таблиці (Таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 . Виконання доходної частини спеціального фонду за результатами 2005–2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Затверджено на 2005 рік з урахуванням змін	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. в 2006 році річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2006 до виконання 2005року
Податок на власність	12 832,6	15 632,9	16 560,8	22 312,4	22 977,7	103,0	134,7
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	0,0	0,0	14,5	0,0	1 893,8	-	0,0
Інші неподаткові надходження	0,7	0,0	4,1	0,0	21,8	-	0,0
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	61 889,4	61 500,0	59 857,0	69 907,9	61 848,4	88,5	116,8
- надходження коштів від приватизації майна	55 139,1	54 972,3	56 047,8	56 000,0	51 710,7	92,3	99,9
- надходження коштів від продажу землі	6 588,6	6 500,0	3 770,1	13 872,0	10 110,3	72,9	367,9
- відсотки за користування позиками, які надавалися з місцевих бюджетів	161,7	27,7	39,1	35,9	27,4	76,3	91,9
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	675,1	725,0	810,3	870,0	817,3	93,9	107,4
Власні надходження бюджетних організацій	48 064,4	38 196,8	46 775,4	30 001,6	55 014,4	183,4	64,1
Цільові фонди	10,1	40 000,0	24 248,7	45 103,3	1 405,3	3,1	186,0
Разом спеціальний фонд	123 472,2	156 054,7	148 270,7	168 195,2	143 978,7	85,6	113,4
Кошти одержані із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	15 185,8	4 527,2	3 295,5	50 550,5	48 588,7	96,1	1 533,9
Усього спеціальний фонд	138 658,0	160 581,9	151 566,3	218 745,7	192 567,4	88,0	144,3
Трансферти	26 917,3	18 000,0	6 695,7	30 400,0	-	-	454,0
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	165 575,3	178 581,9	158 262,0	249 145,7	192 567,4	77,3	157,4

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Фактичний обсяг доходів спеціального фонду (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у 2006 році становив 85,6% річних призначень.

Більше 43,0% доходів спеціального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду) у 2006 році складають доходи до бюджету розвитку, в тому числі надходження від продажу землі та надходження від приватизації майна. Виконання планових показників надходжень до бюджету розвитку у 2006 році становило 88,5%. При цьому, у 2006 році спостерігається зменшення надходжень коштів

від приватизації комунального майна, тоді як надходження від продажу землі, порівняно із 2005 роком, зростають майже у 2,7 рази. В аналізованому періоді земельні ділянки продавалися виключно власникам об'єктів нерухомого майна, що розташовані на цих ділянках, шляхом викупу. Приватизація об'єктів комунальної власності територіальної громади м. Харкова шляхом продажу на аукціоні у 2006 році теж не відбувалась.

Слід відзначити низький рівень (3,1%) виконання річного плану за надходженнями коштів до цільового фонду міста. Згідно Положення про цільовий фонд міської ради з комплексного соціально-економічного розвитку міста, затвердженого рішенням Харківської міської ради, джерелами формування фонду є:

- кошти, залучені на договірних засадах від підприємств, установ та організацій міста незалежно від форм власності, а також фізичних осіб, до участі в комплексному соціально-економічному розвитку міста Харкова;
- кошти, що залучаються на договірних засадах відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- кошти, отримані від продажу права на оренду земельних ділянок;
- інші надходження з будь яких джерел, не заборонених чинним законодавством.

У 2006 році надходження до цільового фонду становили 1,4 млн. гривень із запланованих 45,1 млн. гривень у вигляді коштів на участь у соціально-економічному розвитку міста.

Зростання обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2006 році до попереднього бюджетного періоду становило 119,1% та забезпечується зростанням податкових надходжень до бюджету міста, зокрема, податку з доходів фізичних осіб та плати за землю. Основним джерелом формування доходної бази бюджету м. Харкова є податкові надходження, незважаючи на те, що їх питома вага в доходах бюджету з урахуванням трансфертів за результатами виконання доходної частини бюджету міста у 2006 році несуттєво зменшилась.

Зміни у структурі доходної частини бюджету з урахуванням трансфертів у бік збільшення питомої ваги останніх, зумовлені значними обсягами надходжень цільових субвенцій з Державного бюджету, зокрема субвенції з на будівництво метрополітенів, субвенції на придбання вагонів для громадського електротранспорту та субвенцій на надання пільг пільговим категоріям населення.

Планові показники з урахуванням змін на 2006 рік за доходами загального фонду (без урахування трансфертів) протягом аналізованого періоду було виконано на 97,8%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, на 98,3%, за власними доходами – на 122,0%. Недовиконання у 2006 році річного плану за закріпленими доходами зумовлено, передусім, не виконанням в повному обсязі плану за податком з доходів фізичних осіб, питома вага якого у загальному обсязі доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить 67,5% в аналізованому періоді.

Фактичний обсяг доходів спеціального фонду (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) у 2006 році становив 85,6% річних призначень, що стало наслідком низького виконання річного плану за надходженнями до цільового фонду міської ради з комплексного соціально-економічного розвитку міста.

Необхідно відзначити якість управління, яка відображується в розширенні джерел доходів бюджету міста шляхом розміщення тимчасово-вільних бюджетних коштів, в тому числі тих, що надійшли від розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року, на депозит в установі банку.

2.3. Виконання видаткової частини бюджету м. Харкова протягом 2006 року

Узагальнений аналіз виконання видаткової частини бюджету м. Харкова наведено у таблиці (Таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 . Виконання видаткової частини бюджету за 2005-2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. в 2006 році річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2006 до виконання 2005року
Основні видаткові статті	985 475,1	1 149 491,4	1 499 250,5	1 392 297,1	92,9	130,4
Державне управління	46 997,7	57 040,8	98 840,7	98 434,9	99,6	173,3
Правоохоронна діяльність	3 022,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Освіта	212 937,6	299 164,1	363 214,3	360 645,2	99,3	121,4
Охорона здоров'я	191 368,1	234 709,1	293 774,9	302 092,7	102,8	125,2
Соціальний захист і соціальна допомога	157 924,8	153 485,8	223 727,4	220 460,1	98,5	145,8
Житлово-комунальне господарство	105 610,3	108 165,6	127 270,3	119 173,7	93,6	117,7
Культура і мистецтво	25 426,0	27 604,8	37 000,4	36 736,4	99,3	134,0
Засоби масової інформація	597,3	706,4	761,4	760,4	99,9	107,8
Фізична культура і спорт	11 017,3	13 314,0	16 107,2	15 842,8	98,4	121,0
Будівництво	76 823,0	122 127,1	195 376,1	142 911,8	73,1	160,0
Транспорт	59 824,9	58 246,2	77 309,0	77 308,9	100,0	132,7
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	93 283,1	43 357,8	9 102,0	5 309,3	58,3	21,0
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	0,0	153,7	0,5	0,5	100,0	0,3
Обслуговування боргу	115,3	6 738,1	10 793,0	10 788,4	100,0	160,2
Цільові фонди	527,4	24 677,9	45 973,3	1 832,0	4,0	186,3
Видатки, не віднесені до основних груп	3 126,7	2 567,0	3 362,2	2 826,0	84,1	131,0
Разом видатків	988 601,7	1 152 058,4	1 502 612,7	1 395 123,1	92,8	130,4
Кошти, що передаються до Державного бюджету	85 056,0	87 983,7	76 878,5	76 878,5	100,0	87,4
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	10,0	5,0	5,0	100,0	50,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	2 361,5	2 300,0	150,0	150,0	100,0	6,5
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	1 133,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	77,6	-554,6	0,0	-257,3	-	0,0
Всього видатків	1 077 229,8	1 241 797,5	1 579 646,2	1 471 899,3	93,2	127,2
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	15 185,8	3 295,6	50 550,5	48 588,7	96,1	1 533,9
Всього витрат	1 092 415,6	1 245 093,1	1 630 196,7	1 520 488,0	93,3	130,9

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

У 2006 році зростання обсягу видаткової частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального), проти попереднього бюджетного періоду, становило 121,1%. Річні уточнені планові показники бюджету м. Харкова за видатками у 2006 році були виконані на 92,8%, у тому числі за загальним фондом – на 97,5%, за спеціальним фондом – на 73,1%.

Складовою частиною витрат бюджету міста у 2006 році, як і в попередніх бюджетних періодах є кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховує вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Виконання річного плану за цим напрямком видатків бюджету м. Харкова у 2006 році становило 100%.

Видатки бюджету міста на соціальний захист та соціальне забезпечення були виконані на 98,5% та включають в себе фінансування виплат пільговим категоріям населення, соціальної допомоги громадянам, реалізацію програм соціального захисту та інших соціальних програм, утримання територіальних центрів соціального захисту громадян, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів і ветеранів та інші заходи із соціального захисту населення. Необхідно відзначити, що виконання плану за видатками у цій галузі напряму пов'язано з надходженням соціально-спрямованих трансфертів з Державного бюджету. Таким чином, на рівень виконання річного плану за соціальним захистом і соціальною допомогою вплинуло надходження не в повному обсязі окремих запланованих субвенцій з Державного бюджету до загального фонду бюджету міста на здійснення заходів із соціального захисту населення.

Низький рівень надходжень трансфертів, у тому числі на здійснення капітальних видатків був основним чинником низького відсотка виконання уточненого річного плану за галуззю «Будівництво». У свою чергу низький рівень (4,0%) виконання річного плану за видатками цільового фонду міста був наслідком того, що у 2006 році надходження до цільового фонду у вигляді коштів на участь у соціально-економічному розвитку міста становили 1,4 млн. гривень із запланованих 45,1 млн. гривень.

Потягом 2006 року обсяг видаткової частини бюджету міста (без урахуванням трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального) було збільшено на 30,4%, проти попереднього бюджетного періоду, та спостерігається ріст видатків майже за усіма основними галузями.

Слід зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери (Освіта, Охорона здоров'я, Культура і мистецтво, Фізична культура і спорт) та високий рівень виконання річного плану за цими галузями обумовлено зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Структуру поточних та капітальних видатків бюджету міста наведено у наступній таблиці:

Таблиця 2.7 Виконання видаткової частини бюджету м. Харкова в 2005-2006 рр. за економічною класифікацією, тис. грн.

ВИДАТКИ	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Поточні видатки	829 997,8	1 028 958,4	1 261 533,2
в тому числі захищені статті загального фонду місцевого бюджету	599 420,2	757 256,7	1 009 721,1
Питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат	76,1	82,6	83,0
Питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету	64,6	74,2	76,7
Оплата праці працівників бюджетних установ	227 722,5	327 820,7	442 191,6
Нарахування на заробітну плату	84 249,2	121 328,1	158 444,2
Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї в загальному обсязі витрат	28,6	36,1	39,5
Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	97 776,4	120 050,1	136 519,5
Видатки на відрядження	295,1	258,2	253,4
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	64 706,0	87 014,7	93 972,2
Дослідження і розробки, державні програми	11 215,0	9 276,4	10 007,0
Виплата процентів, доходу за зобов'язаннями	115,3	5 929,1	10 720,0
Субсидії і поточні трансферти, у т.ч.	343 918,2	357 281,1	409 425,3
субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	107 453,6	119 260,1	120 882,7
поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	87 417,5	88 290,7	77 033,5
поточні трансферти населенню	149 047,1	149 730,3	211 509,1
Питома вага субсидій та поточних трансфертів в загальному обсязі витрат	31,5	28,7	26,9
Капітальні видатки	261 207,3	216 689,3	259 212,1
Питома вага капітальних видатків в загальному обсязі витрат	23,9	17,4	17,0
Придбання основного капіталу	202 366,4	153 901,2	125 237,9
Придбання землі і нематеріальних активів	552,7	593,5	182,8
Капітальні трансферти	58 288,2	62 194,6	133 791,4
Кредитування з вирахуванням погашень	77,6	-554,6	-257,3
Разом	1 091 282,6	1 245 093,1	1 520 488,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Необхідно відзначити, що у 2006 році питома вага капітальних видатків у загальному обсязі витрат та питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету значно зростає порівняно з 2005 роком, що зумовлено надходження в аналізованому періоді трансфертів з Державного бюджету на здійснення капітальних видатків. Зокрема, у 2006 році до загального фонду бюджету міста надійшли субвенції з на будівництво метрополітенів та на придбання вагонів для громадського електротранспорту.

За спеціальним фондом відбувається зниження питомої ваги капітальних видатків, проти 2005 року що зумовлено низьким рівнем виконання річного плану за надходженнями цільового фонду з комплексного соціально-економічного розвитку міста, недовиконанням річного плану за доходами бюджету розвитку та не одержанням в повному обсязі субвенції в частині спеціального фонду, у тому числі на будівництво метрополітену – 25,0 млн. гривень та на придбання вагонів для міського електротранспорту – 5,4 млн. гривень.

Зростання питомої ваги захищених статей видатків в обсязі видатків загального фонду бюджету (з 74,2% в 2005 році до 76,7% у 2006 році), є наслідком, насамперед, збільшення питомої ваги видатків на оплату праці та нарахувань на неї. Крім того, до захищених

статей видатків Харківська міська рада у 2006 році, на виконання положень Закону України про Державний бюджет на 2006 рік, відносила, також, видатки на медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, поточні трансферти населенню, поточні трансферти органам державного управління інших рівнів та видатки на виплату відсотків за зобов'язаннями.

Затвердження переліку захищених статей гарантує виконання містом зобов'язань перед бюджетними та іншими установами, а з іншого боку, звужує можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

У 2006 році зростання обсягу видаткової частини бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального), проти попереднього бюджетного періоду, становило 121,1%. Річні уточнені планові показники бюджету м. Харкова за видатками у 2006 році були виконані на 92,8%, у тому числі за загальним фондом – на 97,5%, за спеціальним фондом – на 73,1%.

Слід зазначити, що збільшення видатків за галузями бюджетної сфери та високий рівень виконання річного плану за цими галузями обумовлено зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста у 2006 році, як і в попередніх бюджетних періодах залишаються кошти, що передаються до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Виконання річного плану за цим напрямком видатків бюджету м. Харкова у 2006 році становило 100%.

3. Міський бюджет м. Харкова на 2007 рік

Бюджет міста Харкова на 2007 рік сформовано, виходячи з підходів, визначених Бюджетним Кодексом України, Законом України «Про Державний бюджет України на 2007 рік», з урахуванням фактичних надходжень в минулих роках доходів, закріплених за бюджетом міста статтями 64 і 69 Бюджетного Кодексу України, основних макропоказників економічного та соціального розвитку України і показників економічного і соціального розвитку міста Харкова на 2006 рік.

Рішення про міський бюджет м. Харкова на 2007 рік було прийнято 27.12.2006 р., тобто у термін, що не перевищує 2 тижні після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України. Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» було офіційно опубліковано 19.12.2006 р. Варто зауважити, що відповідно до статті 79 Бюджетного Кодексу України в разі, якщо до початку нового бюджетного періоду рішення про місцевий бюджет не прийнято, місцева рада має право здійснювати витрати з бюджету лише на цілі, які визначені у рішенні про місцевий бюджет на попередній бюджетний період. При цьому, щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, затверджених на попередній бюджетний період, крім витрат на погашення зобов'язань із боргу.

У цілому обсяг доходів зведеного бюджету міста на 2007 рік на 38,5% перевищує обсяг виконання доходної частини зведеного бюджету м. Харкова у 2006 році та становить 2 028,9 млн. гривень, у тому числі:

- доходи загального фонду (без урахування трансфертів) – 1 169,1 млн. гривень (на 17,3% більше ніж фактично надійшло у 2006 році);
- доходи спеціального фонду (без урахування трансфертів) – 270,2 млн. гривень (на 87,6% більше ніж фактично надійшло у 2006 році), з яких 100,0 млн. гривень – доходи бюджету розвитку;
- трансферти з Державного бюджету України – 589,6 млн. гривень (на 81,8% більше ніж фактично надійшло у 2006 році).

Доходна частина міського бюджету міста Харкова на 2007 рік без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу затверджена в сумі 1 777 606,9 тис. гривень, що на 39,4% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. Показники доходної частини міського бюджету міста Харкова на 2007 рік наведено в таблиці (Таблиця 3.1):

Таблиця 3.1 Показники доходної частини міського бюджету м. Харкова на 2007 рік, тис. грн.

Найменування показника	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік	Темп росту показників бюджету 2007 до уточненого плану 2006 року	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Податок з доходів фізичних осіб	691 732,0	672 697,8	835 928,7	120,8	124,3
Плата за держ. реєстрацію	1 200,0	1 185,9	1 200,0	100,0	101,2
Плата за торговий патент	349,6	374,4	428,5	122,6	114,4
Державне мито	587,0	1 620,7	0,8	0,1	0,0
Адміністративні штрафи	110,9	348,6	10,9	9,8	3,1
Усього закріплені доходи	693 979,5	676 227,5	837 568,9	120,7	123,9
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	6 180,7	6 414,0	10 957,9	177,3	170,8
Плата за землю	138 649,7	126 062,6	102 922,5	74,2	81,6
Місцеві податки й збори	31 383,2	32 996,1	33 121,6	105,5	100,4
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	21 700,0	22 029,7	21 700,0	100,0	98,5
Інші надходження	4 212,3	5 177,7	2 429,5	57,7	46,9
Усього власні доходи	202 125,9	192 680,1	171 131,5	84,7	88,8
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	69 907,9	61 870,3	100 000,0	143,0	161,6
- надходження коштів від приватизації майна	56 000,0	51 710,7	50 000,0	89,3	96,7
- надходження коштів від продажу землі	13 872,0	10 110,3	49 980,0	360,3	494,3
- відсотки за користування позиками, які надавалися з місцевих бюджетів	35,9	49,3	20,0	55,7	40,6
Податок на власність	3 016,2	3 293,2	22 796,5	755,8	692,2
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	870,0	817,3	870,0	100,0	106,4
Інші неподаткові надходження	0,0	1 893,8	0,0	-	0,0
Власні надходження бюджетних організацій	4 469,7	12 921,8	8 010,8	179,2	62,0
Цільові фонди	45 000,0	1 263,6	105 000,0	233,3	8 309,9
Разом	1 019 369,2	950 967,4	1 245 377,7	122,2	131,0
Трансферти	357 711,6	324 361,5	532 229,2	148,8	164,1
Усього	1 377 080,9	1 275 328,9	1 777 606,9	129,1	139,4
Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку	48 710,5	47 209,8	57 381,3	117,8	121,5
Разом доходів	1 425 791,4	1 322 538,7	1 834 988,2	128,7	138,7

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

За загальним фондом доходи зведеного бюджету без урахування коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу, затверджені в сумі 1 193 269,0 тис. гривень, що на 26,2% більше за обсяг виконання доходної частини міського бюджету м. Харкова у 2006 році.

Зростання у 2007 році, порівняно з фактичними показниками у 2006 році, запланованого обсягу закріплених доходів, забезпечується, передусім, зростанням надходжень податку з доходів фізичних осіб. У 2007 році планується збільшення надходжень податку з доходів фізичних осіб до фактичного надходження за цим джерелом у 2006 році на 24,3%, у тому числі за рахунок:

- підвищення мінімального рівня заробітної плати до 400,0 гривень з поетапним збільшенням до 450,0 грн. згідно з Законом України «Про державний бюджет України на 2007рік»;
- збільшення з 01.01.2007 р. ставки оподаткування податком на прибуток фізичних осіб з 13% до 15% у відповідності до Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб».

У складі доходів бюджету міста, які не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів найбільшу питому вагу займає плата за землю, надходження якої у 2007 році заплановані в обсязі на 18,4% нижчим за звітний показник 2006 року. Заплановане зменшення надходження плати за землю до міського бюджету у 2007 році обумовлено перерозподілом джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами.

Обсяг затвердженої на 2007 рік доходної частини спеціального фонду міського бюджету у 3,3 рази більший за показник виконання доходної частини спеціального фонду у 2006 році, що зумовлено запланованим зростанням надходжень податку з власників транспортних засобів (у 6,9 разів внаслідок перерозподілу джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами) та надходжень до бюджету розвитку міста, зокрема надходжень від продажу землі (запланований темп зростання до фактичного надходження за цим джерелом у 2006 році становить 494,3%).

Крім того, міським бюджетом на 2007 рік заплановано надходження до цільового фонду в обсязі 105,0 млн. гривень, тоді як відповідні надходження у 2006 році становили 1,3 млн. гривень. Слід зауважити, що станом на 14.05.2007 р. за інформацією Харківської міської ради надходження зведеного бюджету міста Харкова у частині цільового фонду з комплексного соціально-економічного розвитку міста становили 4 015,0 тис. гривень.

Видаткову частину бюджету міста на 2007 рік без урахування коштів, що передаються із загального фонду до спеціального було затверджено в обсязі 985 480,0 тис. гривень, що становить 136,9% показників фактичного виконання зазначеного показника у 2006 році (Таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 Показники видаткової частини міського бюджету м. Харкова на 2007 рік, тис. грн.

Найменування показника	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік	Темп росту показників бюджету 2007 до уточненого плану 2006 року	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	742 580,7	640 317,0	833 689,7	112,3	130,2
Державне управління	37 766,9	38 210,9	44 950,9	119,0	117,6
Освіта	15 634,2	14 092,9	22 360,3	143,0	158,7
Охорона здоров'я	167 082,7	174 175,2	217 328,0	130,1	124,8
Соціальний захист і соціальна допомога	106 962,8	103 668,3	27 847,1	26,0	26,9
Житлово-комунальне господарство	79 459,0	74 155,4	121 816,5	153,3	164,3
Культура і мистецтво	8 028,4	7 951,7	11 783,5	146,8	148,2
Засоби масової інформація	616,4	616,0	1 880,0	305,0	305,2
Фізична культура і спорт	7 904,7	7 770,1	9 048,9	114,5	116,5
Будівництво	176 091,6	124 525,4	169 381,3	96,2	136,0
Транспорт	77 309,0	77 308,9	81 556,1	105,5	105,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	9 062,0	5 291,1	9 047,1	99,8	171,0
Обслуговування боргу	10 793,0	10 788,3	10 820,0	100,3	100,3
Фонди	45 870,0	1 762,8	105 870,0	230,8	6 005,9
Видатки, не віднесені до основних груп	2 525,4	2 251,5	66 361,9	2 627,8	2 947,5
Разом видатків	745 106,1	642 568,5	900 051,6	120,8	140,1
Трансферти з місцевого бюджету	77 028,5	77 028,5	85 428,4	110,9	110,9
Всього видатків	822 134,6	719 597,0	985 480,0	119,9	136,9
Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	48 710,5	47 209,8	79 928,4	164,1	169,3
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	-257,3	0,0	-	0,0
Разом	870 845,1	766 549,5	1 065 408,4	122,3	139,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

У 2007 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту) та державного управління.

В обсязі видатків, передбачених бюджетом міста на утримання установ бюджетної сфери в повному обсязі передбачено фінансування оплати праці з нарахуваннями на неї, витрат на послуги зв'язку, оплати енергоносіїв і комунальних послуг. При цьому, зростання видатків за цими галузями зумовлено запланованим зростанням заробітної плати працівників бюджетної сфери.

Обсяг видатків на фінансування галузі «Соціальний захист і соціальна допомога», затверджений міським бюджетом на 2007 рік, становить лише 26,9% фактичного обсягу коштів, профінансованих з міського бюджету за цим напрямком у 2006 році. Зменшення обсягів видатків за галуззю, проти попереднього бюджетного періоду, пов'язано із тим, що основні обсяги субвенцій, які планується отримувати з Державного бюджету для

фінансування заходів із соціального захисту населення, у 2007 році будуть спрямовані до районних у м. Харкові бюджетів.

Видатки на обслуговування внутрішнього боргу, які затверджені в сумі 10,8 млн. гривень та спрямовуються на обслуговування облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року обсягом 100,0 млн. гривень, у 2007 році, як і в попередніх бюджетних періодах, віднесені до захищених статей міського бюджету м. Харкова.

До захищених статей видатків загального фонду міського бюджету на 2007 рік, Харківська міська рада на виконання положень Закону України про Державний бюджет на 2007 рік віднесла:

- оплата праці працівників бюджетних установ;
- нарахування на заробітну плату;
- придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів;
- забезпечення продуктами харчування;
- оплата комунальних послуг та енергоносіїв;
- обслуговування внутрішнього боргу;
- трансферти населенню;
- трансферти місцевим бюджетам.

У 2007 році, як і в попередніх бюджетних періодах, з бюджету міста планується передавати кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Обсяг коштів, які належать до перерахування до Державного бюджету у 2007 році затверджений в обсязі на 104,0% фактичного обсягу коштів, переданих до Державного бюджету у 2006 році.

Доходна частина міського бюджету міста Харкова на 2007 рік без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу затверджена в сумі 1 777 606,9 тис. гривень, що на 39,4% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. За загальним фондом передбачено збільшення обсягу доходної частини, проти показника 2006 року, на 26,2%, переважно, за рахунок значного збільшення обсягу закріплених доходів та трансфертів. Внаслідок перерозподілу джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами, надходження власних доходів до загального фонду бюджету міста заплановане на рівні 88,8% фактичного обсягу відповідних надходжень у 2006 році.

Обсяг затвердженої на 2007 рік доходної частини спеціального фонду міського бюджету в 3,3 рази більший за показник виконання доходної частини спеціального фонду у 2006 році, що зумовлено запланованим зростанням надходжень податку з власників транспортних засобів (внаслідок перерозподілу джерел надходжень між міським та районними у м. Харкові бюджетами), надходжень до цільового фонду з комплексного соціально-економічного розвитку міста та надходжень до бюджету розвитку міста, зокрема від продажу землі.

Видаткову частину бюджету міста на 2007 рік без урахування коштів, що передаються із загального фонду до спеціального було затверджено в обсязі 985 480,0 тис. гривень, що становить 136,9% показників фактичного виконання зазначеного показника у 2006 році. У 2007 році, як і в попередніх бюджетних періодах, з бюджету міста планується передавати кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Обсяг коштів, які належать до перерахування до Державного бюджету у 2007 році затверджений в обсязі на 104,0% фактичного обсягу коштів, переданих до Державного бюджету у 2006 році.

4. Боргові зобов'язання міста

4.1. Консолідований борг міста Харкова

До консолідованого боргу міста відносяться фінансові зобов'язання, прострочена кредиторська заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також прострочені фінансові зобов'язання та прострочена кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

4.1.1. Бюджетні фінансові зобов'язання

У 2006 році, як і в 2005 році, до бюджету міста залучалися короткотермінові позички на покриття тимчасових касових розривів, що виникли під час виконання поточних видатків районних бюджетів міста, зокрема, виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери. Впродовж звітнього періоду районними бюджетами м. Харкова за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку було залучено короткотермінових позичок на загальну суму 343,8 млн. грн., які станом на 01.01.2007 р. були повністю погашена. Слід зазначити, що за результатом 2005 року короткотермінових позичок з єдиного казначейського рахунку було залучено на суму 160,1 млн. грн.

У 2005 році Харківська міська рада здійснила випуск процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики серії А на загальну суму 100,0 млн. грн. строком обігу 3 роки – з 30 червня 2005 року по 26 червня 2008 року. Запозичення здійснювалось з метою реалізації проектів капітального будівництва та реконструкції об'єктів міста, придбання спеціальної техніки для комунальних підприємств та реконструкції зовнішнього освітлення міста.

Станом на 30.07.2005 р. облігації було повністю розміщено з купонною ставкою 10,75% річних на всі періоди, з щоквартальною сплатою процентного доходу.

Таблиця 4.1 Графік виплати відсотків за облігаціями обсягом 100,0 млн. грн., які випустила Харківська міська рада в I півріччі 2005 року, протягом всього періоду обігу

Процентний період	Дата виплати доходу	Тривалість, днів	Обсяг виплат на всю сукупність облігацій, тис. грн.	Обсяг виплат за рік, тис. тис. грн.
1	29.09.2005	91	2 680,1	
2	29.12.2005	91	2 680,1	5 360,3
3	30.03.2006	91	2 680,1	
4	29.06.2006	91	2 680,1	
5	28.09.2006	91	2 680,1	
6	28.12.2006	91	2 680,1	10 720,5
7	29.03.2007	91	2 680,1	
8	28.06.2007	91	2 680,1	
9	27.09.2007	91	2 680,1	
10	27.12.2007	91	2 680,1	10 720,5
11	27.03.2008	91	2 680,1	
12	26.06.2008	91	2 680,1	5 360,3
Разом:	-	-	32 161,6	32 161,6

Джерело: Дані Харківської міської ради

Відповідно до зазначеного графіка, протягом 2006 року Харківська міська рада виплачувала процентний дохід за облігаціями в повному обсязі та в строк.

Отже, станом на 01.01.2007 р. прямий борг м. Харкова складає 100,0 млн. грн. Пряме боргове навантаження бюджету міста Харкова станом на 01.01.2007 р., тобто співвідношення обсягу боргу до фактичного виконання доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального, становить 8,8%, проти 10,4%, за наслідками виконання бюджету у 2005 році.

4.2. Умовні зобов'язання (гарантії) Харківської міської ради

У 2005 році Харківською міською радою, Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) і комунальними підприємствами «Харківські теплові мережі» та «Харківкомуночиствод» було підписано попередню угоду про підготовку кредитного фінансування під гарантію міста.

Відповідно до попередніх домовленостей, КП «Харківські теплові мережі» передбачалося надати кредит у розмірі 15 млн. євро, ДКП «Харківкомуночиствод» – до 10 млн. євро.

У рамках підготовки проекту з модернізації муніципальної інфраструктури Харкова Кредитний комітет ЄБРР затвердив концепцію двох проектів у місті:

1. КП «Харківські теплові мережі» (муніципальна система центрального опалення).
2. ДКП «Харківкомуночиствод» (муніципальна система каналізації).

З огляду на те, що з метою залучення інвестицій у комунальну сферу Харківська міська рада прийняла рішення про надання у концесію майна КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода», КП «Харківкомуночиствод», КП «Харківські теплові мережі», КП «Міжнародний аеропорт Харків» та Харківського комунального підприємства «Міськелектротранс», було проведено переговори з Європейським банком реконструкції і розвитку щодо відмови міста від участі у зазначених проектах. Таким чином, за інформацією Харківської міської ради залучення коштів комунальними підприємствами «Харківські теплові мережі» та «Харківкомуночиствод» під гарантію міста для фінансування спільних проектів з ЄБРР на сьогодні не планується.

4.2.1. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.

Станом на 01.01.2007 р. прострочена кредиторська заборгованість загального фонду бюджету міста складає 5,3 млн. гривень та збільшилась протягом 2006 року на 2,1 млн. гривень. Найбільшу питому вагу у структурі простроченої кредиторської заборгованості – 56,6% становить заборгованість за видатками, що здійснюються за рахунок трансфертів з Державного бюджету, 22,6% – заборгованість з адресної грошової компенсації пільговим категоріям населення перед теплопостачальними підприємствами, а також підприємствами зв'язку, 3,8% – заборгованість за роботами з благоустрою міста.

Фінансові зобов'язання підприємств та організацій комунальної форми власності

Станом на 01.01.2007 р. непогашений залишок по кредитах комунальних підприємств, які залучалися протягом 2004-2006 рр. складає 64 867,7 тис. грн. Детальну інформацію за цими кредитами наведена нижче в Додатку до рейтингового звіту №5. Інформація щодо кредитів, отриманих комунальними підприємствами міста, свідчить, що позики залучались, переважно, для поповнення обігових коштів.

Таким чином, обсяг консолідованого боргу м. Харкова станом на 01.01.2007 р. без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств м. Харкова становить 170,2 млн. гривень та складається з:

- 100,0 млн. гривень – прямі боргові зобов'язання бюджету м. Харкова;
- 5,3 млн. гривень – прострочена кредиторська заборгованість загального фонду бюджету м. Харкова;
- 64,9 млн. гривень – непогашений залишок за кредитами, залученими комунальними підприємствами міста.

4.3. Перспективи залучення коштів у майбутньому

За інформацією Харківської міської ради, місто має намір надалі продовжувати роботу щодо залучення позичкових коштів до бюджету розвитку. Зокрема, Харківська міська

рада планує здійснити у 2008 році запозичення на зовнішніх ринках капіталу на суму до 100,0 млн. доларів США.

Висновок

Зважаючи на результати проведеного аналізу, рейтингове агентство прийняло рішення про підтвердження кредитного рейтингу боргового зобов'язання міста Харкова на рівні uaA+, зі стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. В. Шубіна

**Провідний аналітик фінансовий аналітик
відділу муніципальних рейтингів**

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджет міста Харкова представлений у форматі бюджетного балансу за 2004-2006 роки тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Податкові надходження	618 379,9	793 527,3	985 671,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	72 050,6	100 091,2	88 780,7
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	269 527,4	203 897,9	320 186,8
Операційні надходження всього	959 957,9	1 097 516,4	1 394 638,7
Поточні видатки	485 964,2	665 748,2	841 387,9
Субсидії та поточні трансферти	343 918,2	357 281,1	409 425,3
Операційні видатки всього	829 882,4	1 023 029,3	1 250 813,2
Операційний баланс	130 075,4	74 487,1	143 825,5
Фінансовий дохід	1 436,3	5 043,3	4 804,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	115,3	5 929,1	10 720,0
Фінансовий баланс	1 321,0	-885,8	-5 915,7
Поточний баланс	131 396,4	73 601,3	137 909,8
Капітальні надходження	61 727,7	59 817,9	61 821,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	38 426,3	9 991,2	52 763,3
Капітальні надходження всього	100 153,9	69 809,2	114 584,3
Капітальні видатки	202 919,0	154 494,6	125 420,7
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	43 102,5	58 899,1	85 202,7
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	15 185,8	3 295,5	48 588,7
Капітальні видатки всього	261 207,3	216 689,3	259 212,1
Капітальний баланс	-161 053,3	-146 880,1	-144 627,8
Баланс після капітальних видатків	-29 656,9	-73 278,8	-6 718,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	77,6	-554,6	-257,3
Профіцит/дефіцит	-29 734,5	-72 724,2	-6 460,7
Фінансування	29 734,5	72 724,2	6 460,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Джерела фінансування бюджету м. Харкова за 2004 – 2006 рр., тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Профіцит/дефіцит	-29 734,5	-72 724,2	-6 460,7
Фінансування	29 734,5	72 724,2	6 460,7
Зміни залишків	33 244,5	3 373,9	-1 933,6
залишок на початок року	48 937,5	15 691,8	12 317,9
залишок на кінець року	15 693,0	12 317,9	14 251,5
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	160 146,7	343 775,2
Погашення	0,0	160 146,7	343 775,2
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-3 510,0	-30 649,4	8 396,8
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	113 122,8	88 408,2
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	3 510,0	143 772,2	80 011,4
Фінансування за борговими операціями	0,0	100 000,0	0,0
Запозичення	0,0	100 000,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	0,0	-0,2	-2,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Виконання видаткової частини загального фонду бюджету за 2005 - 2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. в 2006 році річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2006 до виконання 2005року
Основні видаткові статті	821 995,4	927 058,2	1 219 095,8	1 187 267,6	97,4	131,5
Державне управління	45 839,1	55 597,2	97 103,3	96 210,7	99,1	174,7
Правоохоронна діяльність	3 022,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Освіта	194 512,0	278 450,3	348 876,0	335 910,5	96,3	125,3
Охорона здоров'я	169 707,3	215 942,0	284 070,3	280 515,1	98,7	131,5
Соціальний захист і соціальна допомога	153 560,9	152 411,7	223 617,6	219 123,5	98,0	146,7
Житлово-комунальне господарство	83 525,4	88 795,1	104 229,1	96 251,6	92,3	117,4
Культура і мистецтво	20 906,0	24 225,4	33 036,3	32 280,4	97,7	136,4
Засоби масової інформація	597,3	706,4	761,4	760,4	99,9	107,8
Фізична культура і спорт	10 857,9	13 121,2	15 959,8	15 477,8	97,0	121,6
Будівництво	5 794,4	9 850,7	18 492,5	18 055,5	97,6	187,7
Транспорт	59 824,9	58 246,2	77 309,0	77 308,9	100,0	132,7
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	73 732,6	22 820,2	4 847,0	4 584,3	94,6	21,2
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	0,0	153,7	0,5	0,5	100,0	0,3
Обслуговування боргу	115,3	6 738,1	10 793,0	10 788,4	100,0	160,2
Видатки, не віднесені до основних груп	3 059,7	2 567,0	3 362,2	2 826,0	84,1	131,0
Разом видатків	825 055,1	929 625,2	1 222 458,0	1 190 093,6	97,4	131,5
Кошти, що передаються до Державного бюджету	85 056,0	87 983,7	76 878,5	76 878,5	100,0	87,4
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	10,0	5,0	5,0	100,0	50,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	2 361,5	300,0	150,0	150,0	100,0	50,0
Всього видатків	912 472,6	1 017 918,9	1 299 491,5	1 267 127,1	97,5	127,7
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	15 185,8	3 295,6	0,0	48 588,7	-	0,0
Всього витрат	927 658,4	1 021 214,5	1 299 491,5	1 315 715,8	101,2	127,2

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Виконання видаткової частини спеціальний фонду бюджету за 2005 - 2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	% вик. в 2006 році річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2006 до виконання 2005року
Основні видаткові статті	163 479,6	222 433,2	280 154,7	205 029,5	73,2	126,0
Державне управління	1 158,5	1 443,6	1 737,4	2 224,2	128,0	120,4
Освіта	18 425,6	20 713,9	14 338,3	24 734,7	172,5	69,2
Охорона здоров'я	21 660,8	18 767,2	9 704,6	21 577,6	222,3	51,7
Соціальний захист і соціальна допомога	4 363,8	1 074,1	109,8	1 336,6	1 217,3	10,2
Житлово-комунальне господарство	22 084,8	19 370,5	23 041,2	22 922,1	99,5	119,0
Культура і мистецтво	4 520,0	3 379,4	3 964,1	4 456,0	112,4	117,3
Фізична культура і спорт	159,4	192,7	147,4	365,0	247,6	76,5
Будівництво	71 028,6	112 276,3	176 883,6	124 856,3	70,6	157,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	19 550,5	20 537,6	4 255,0	725,0	17,0	20,7
Фонди	527,4	24 677,9	45 973,3	1 832,0	4,0	186,3
Видатки, не віднесені до основних груп	67,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Разом видатків	163 546,6	222 433,2	280 154,7	205 029,5	73,2	126,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	0,0	2 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	1 133,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	77,6	-554,6	0,0	-257,3	-	-
Всього видатків	164 757,2	223 878,6	280 154,7	204 772,2	73,1	125,1

Джерело: Фінансове управління Харківської міської ради

Кредитні ресурси, залучені комунальними підприємствами м. Харкова станом на 01.01.2007 р.

Підприємства	Мета залучення коштів	Найменування банку	Дата укладення договору та загальна сума кредиту по договору, тис. грн.	Дата погаш. за договором	Отримано коштів, тис. грн.	Непогашена сума, тис. грн.
КП «Харківський міський ломбард»	Надання фін. кредиту під заставу виробів з дорог. металів і предметів домашн. вжитку	АКБ «Базис»	23.01.2007р. кредитна лінія на 800,0 тис. грн.	22.01.2009р.	800,0	800,0
АКП «МАХ»	Оплата палива для ВС	АКБ«Золоті ворота»	28.11.2006р, 3000,0тис.грн.	27.11.2008р.	2 410,8	2 410,8
ДКП КГ «Харківкомуночиствод»	Поповнення обігових коштів	АКБ«Золоті ворота»	11.08.2006р. відновл. кред. лінія на 6500,0 тис. грн..	09.08.2008 р.	4 875,0	4 875,0
КП «ВТП «Вода»	Поповнення обігових коштів	АБ «Факторіалбанк»	28.09.2006р., 2150,0тис.грн.	27.09.2007р.	1 900,0	1 590,8
КП «ВТП «Вода»	Сплата за електроенергію, виплата зарплати, послуг стороннім організаціям, податків	АБ «Факторіал-банк»	22.12.2006р., 2800,0тис.грн.	21.12.2007 р.	2 800,0	2 800,0
КП «ВТП «Вода»	Поповнення обігових коштів	АБ «Факторіалбанк»	26.12.2006р., 2000,0тис.грн	25.12.2007 р.	-	0,0
КП «Харківські теплові мережі»	Оплата за газ	ВАТ „Мегабанк”	11.10.2005р., 3030,0тис.грн.	11.10.2008 р.	3 030,0	1 852,3
КП «Харківські теплові мережі»	Для розрахунків за енергоносії, виплати зар. плати, розрахунків з постачальниками	ПХФ АКБ „Базис”	06.02.2004р., 14000,0тис.грн.	23.11.2006р.	14 000,0	
КП «Харківські теплові мережі»	Оплата за газ	ХОФ СР АКБ „Укрсоц-банк”	27.01.2006р., 12000,0тис.грн.	31.08.2007р.	12 000,0	8 775,0
КП «Харківські теплові мережі»	Оплата за газ	ПХФ АКБ „Базис”	22.11.2006р., 14000,0тис.грн.	21.11.2007р.	14 000,0	14 000,0
КП «Харківські теплові мережі»	Поповнення обігових коштів	ВАТ «Ощадбанк»	21.11.2006р., 8000,0тис.грн.	20.11.2008р.	8 000,0	8 000,0
КП «Харківські теплові мережі»	Виплата заробітної плати	АКБ «Меркурій»	від 22.11.2006 р., 5000,0тис.грн.	04.05.2007р.	5 000,0	5 000,0
КВЖРЕП Ленінського району	Заробітна плата, спожита електроенергія	АТ «Індустріально-експортний банк»	12.10.2006р., 900,0тис.грн.	11.10.2007р.	900,0	900,0
КВЖРЕП-1 Московського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, зар. плата, погашення кредиту	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 3300,0тис.грн.	24.10.2007р.	1 755,2	1 755,2
КВЖРЕП-2 Московського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	27.10.2006р., 2700,0тис.грн.	26.10.2007р.	1 555,8	1 555,8
КВЖРЕП-171 Московського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 400,0тис.грн.	24.10.2007р.	176,8	176,8
КВЖРЕП Дзержинського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	27.10.2006р., 4600,0тис.грн.	26.10.2007р.	2 299,8	2 299,8
КВЖРЕП-1 Київського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	16.11.2006р., 2000,0тис.грн.	15.11.2007р.	914,6	914,6
КВЖРЕП 2 Київського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 2200,0тис.грн.	24.10.2007р.	993,2	993,2
КВЖРЕП Жовтневого району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	23.11.2006р., 1000,0тис.грн.	22.11.2007р.	980,0	980,0
КВЖРЕП Червонозав. району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 1700,0тис.грн.	24.10.2007р.	849,9	849,9
КВЖРЕП Комінтерн. району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ	ВАТ «Мегабанк»	26.10.2006р., 3300,0тис.грн.	25.10.2007р.	1 649,4	1 649,4
КВЖРЕП Орджон. району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 2200,0тис.грн.	24.10.2007р.	1 120,0	1 120,0
КВЖРЕП-2 Орджон. району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ, заробітна плата	ВАТ «Мегабанк»	25.10.2006р., 1100,0тис.грн.	24.10.2007р.	550,1	550,1
КВЖРЕП Фрунзенського району	Спожита е/е, т/о ліфтів, вивезення ТПВ, утилізація ТПВ	ВАТ «Мегабанк»	27.10.2006р., 2600,0тис.грн.	26.10.2007р.	1 019,0	1 019,0
Разом					83 579,6	64 867,7

Джерело: Дані Харківської міської ради

Перелік компаній, які зареєстровані у місті Харкові та мають кредитний рейтинг або кредитний рейтинг боргових зобов'язань, визначений ТОВ «Кредит-рейтинг» за Національною шкалою кредитних рейтингів

Контрагент	Галузь	Обсяг емісії, зобов'язань, млн. грн.	Дата визначення/останнього оновлення	Поточний рейтинг	Прогноз
Мегаінвестбуд, ТОВ	Будівництво	63,7	01.03.2007	uaCCC-	Стабільний
Харківжитлобуд - 1, ТОВ	Будівництво	30,3	12.04.2007	uaCCC	Позитивний
ХАРП Трейдинг, ТОВ	Торгівля	30,0	22.03.2007	uaBBB	Стабільний
Харківжитлобуд - 1, ТОВ	Будівництво	30,7	12.04.2007	uaB	Стабільний
Меркурій-Інвест, ТОВ	Будівництво	19,1	29.03.2007	uaB	Стабільний
СПЕЦБУДМОНТАЖ, ТОВ	Будівництво	15,0	13.03.2007	uaBBB	Стабільний
Лозівський ковальсько-механічний завод, ЗАТ	Машинобудування	80,0	27.03.2007	uaBBB	Стабільний
Главмаш, ТОВ	Будівництво	51,0	27.02.2007	uaCCC	Позитивний
Трест Житлобуд-1, ВАТ	Будівництво	56,2	06.04.2007	uaBBB	Стабільний
Меркурій-Прогресс, ТОВ	Будівництво	21,3	29.03.2007	uaCCC	Позитивний
Інтернаціоналіст МЖК, ВАТ	Будівництво	10,2	27.02.2007	uaB+	Стабільний
Харківміськбуд, ТОВ	Будівництво	40,3	17.05.2007	uaB	Стабільний
Харківжитло, ТОВ	Будівництво	5,5	08.05.2007	uaCCC+	Стабільний
Фінансово-будівельна група, ТОВ	Будівництво	6,7	27.02.2007	uaB	Стабільний
Європейський, АКБ	Банк	20,0	30.03.2007	uaBB+	Позитивний
Європейський, АКБ	Банк	*	30.03.2007	uaBB+	Позитивний
Омега-Автопоставка, ТПК, ТОВ	Торгівля	50,0	22.03.2007	uaBBB	Стабільний
Аркада, ПП	Торгівля	8,3	15.03.2007	uaB-	Стабільний
Трест Житлобуд-1, ВАТ	Будівництво	23,7	06.04.2007	uaBBB	Стабільний
Мегабанк, ВАТ	Банк	25,0	28.04.2007	uaA-	Стабільний
Макрокап Девелопмент Україна, ТОВ	Будівництво	*	29.03.2007	uaBB	Стабільний
Макрокап Девелопмент Україна, ТОВ	Будівництво	13,2	29.03.2007	uaBB	Стабільний
Інвестсервіс-2000, ТОВ	Будівництво	22,7	16.01.2007	uaB	Стабільний
Інтернаціоналіст МЖК, ВАТ	Будівництво	17,7	27.02.2007	uaB+	Стабільний
Будівельний торговий будинок, ТОВ	Будівництво	27,6	10.05.2007	uaB+	Стабільний

Джерело: ТОВ «Кредит-рейтинг»